

Verksamhetsberättelse 2024–2025

FULLMÄKTIGE 2026

Verksamhetsberättelse 2024

Innehåll

3	Det här är Föreningen Norden	18	Isländska kulturdagar
4	Generalsekreteraren har ordet	19	Katalysatorn ett gränslöst Norden
6	Riktlinjer och prioriteringar	20	Lokala samarbeten
7	Fullmäktige	21	Östersjösamarbetet
8	Nordens samarbetspris	23	Kommunikation och opinionsbildning
9	Nordiska dialoger över gränser	24	Nordenbarometern
10	Studiecirkel – Min plats i Norden	25	Röster från samarbetspartners
11	Nordperspektiv	27	Norden i skolan
12	Norden i bilder	28	Nordisk litteraturvecka
13	Nordic Civ	29	Biskops Arnö
15	Nordjobb	30	Ordföranden har ordet

Adress

Föreningen Norden
Box 1083
101 39 Stockholm

Kontakt

info@norden.se
08-506 113 00
www.norden.se

Sociala medier

Instagram: foreningennorden_sverige
Facebook: facebook.com/foreningennordensverige
Linkedin: Föreningen Norden

Det här är Föreningen Norden

FÖRENINGEN NORDEN GRUNDADES 1919 med syfte att främja och stärka samarbetet i Norden och med vår omvärld. Föreningen är en parti-politiskt och religiöst obunden medlemsorganisation som är öppen för alla som delar vårt ändamål och som vill verka för ett öppet, demokratiskt, samverkande och hållbart Norden. Föreningen Norden samverkar med våra nordiska systerföreningar i Föreningarna Nordens Förbund. Föreningen utvecklar och bedriver verksamhet för att främja och stärka samhörighet och samarbete i Norden, samt förvaltar och utvecklar samhällsuppdrag från Sveriges regering, Nordiska ministerrådet och EU-kommissionen.

SAMARBETEN ÖVER GRÄNSER

Utgångspunkten för vår verksamhet är att våra stora samhällsutmaningar delas över gränserna och att vi utvecklar bättre och mer framgångsrika lösningar på dessa tillsammans. Målet med arbetet

är ett inkluderande och välutvecklat mellanfolkligt utbyte i Norden och med vår omvärld. Genom vår verksamhet arbetar vi för att stärka dialogen mellan invånare och beslutsfattare i Norden samt att uppmuntra och möjliggöra nya möten, dialoger och samarbeten över gränser.

MELLANFOLKLIGT UTBYTE

Med mellanfolkligt utbyte menar vi möten, dialog och samarbete över gränser.

Vår vision

”Ett öppet, demokratiskt, samverkande och hållbart Norden som utvecklas för framtiden – av oss tillsammans.”

Föreningen Norden i siffror

81 lokalavdelningar som är organiserade i 22 distrikt

5707 medlemmar (huvud- och familjemedlemmar)

19 samverkande medlemmar

Generalsekreteraren har ordet

Foto: Magnus Sandberg

UNDER ÅRET HAR jag haft förmånen att träffa många engagerade och kunniga människor som brinner för samarbete i vår region. Oavsett om jag varit på framtidskonferens med civilsamhället i Malmö, Nordiska rådets session i Reykjavik, Föreningen Nordens Fullmäktige eller tillsammans med nordiska gymnasielärare i Lovisa i Finland, har jag slagits av det enorma engagemang som finns för att tillsammans göra Norden till en bättre plats.

I spåren av pandemin, med ökade säkerhetspolitiska spänningarna och Sveriges NATO-medlemskap har nyttan av samarbete i Norden blivit alltmer angelä-

get för oss alla. För mig är det en viktig drivkraft att få fler att se nyttan och värdet av att bygga nätverk och samhörighet mellan människor i Norden. Samarbetet kan inte bara ske på politisk nivå, vi invånare behöver själva bygga och stärka de mellanfolkliga relationerna.

DIALOG MELLAN OLIKA sektorer, generationer och över geografiska gränser är en förutsättning för att Norden ska kunna utvecklas. Dialogen låter oss lyssna och lära av andra, samtidigt som vi får möjlighet att uttrycka våra egna åsikter och dela kunskap och erfarenheter. Tillsam-

mans med Studieförbundet Vuxenskolan skapade och lanserade vi under året den nya studiecirkeln ”Min plats i Norden”. Att vår första utbildning för studiecirkelledare lockade över 50 deltagare visar att det finns ett sug efter samtal och dialog!

Föreningen Norden arbetar för att stärka dialogen mellan invånare och beslutsfattare. Fler invånare behöver ges möjlighet att delta och påverka samhällsutvecklingen i Norden. Den som deltar i en av våra studiecirkelar har möjlighet att reflektera, diskutera och utbyta idéer kring hur det är att leva, bo och verka i Norden – tillsammans med andra. Delar av resultatet från studiecirkelarna, i form av tankar, idéer och förslag kring framtiden i Norden, synliggörs i vår årliga publikation Nordperspektiv. Demokrati i förändring var temat för årets Nordperspektiv, som släpptes och lämnades över till beslutsfattare i samband med Nordiska rådets session i Reykjavik.

SAMARBETE I NORDEN är en angelägenhet för oss alla. Och om vi ska stå starka som region och klara av framtidens gemensamma utmaningar är det särskilt viktigt att unga känner en samhörighet och delaktighet i det nordiska samarbetet. Föreningen Nordens undersökning Nordenbarometern 2024 visar att hela 91 procent av unga i Sverige mellan 18 och 30 år instämmer i påståendet att det behövs mer samarbete inom Norden för att klara framtida utmaningar.

Årets Nordenbarometer visar också

att unga är nyfikna på Norden. Bland 18–30-åringar kan sju av tio tänka sig att arbeta, studera eller bo i ett annat nordiskt land. Drygt en av tio har redan erfarenhet av att göra det. Det är väldigt positivt att unga i Sverige har en vilja och en nyfikenhet att upptäcka andra delar av Norden. Att fler unga får en nordisk erfarenhet är viktigt för att utveckla tillit och samhörighet över gränserna.

Vi i Föreningen Norden kan fylla en viktig funktion i samhället. Jag ser fram emot ett nytt år av samarbeten och utveckling. Jag ser fram emot ett nytt år av samarbeten och utveckling tillsammans med er ■

Josefin Carling

Generalsekreterare Föreningen Norden

ÖVRIGA ANSTÄLLDA PÅ FÖRBUNDSKANSLIET 2024

Anders Bergström, ansvarig EU-projekt och finansiering, **Caroline Liljegren**, administrativ chef, **Linda Eikestam**, administrativ koordinator, **Anna Scaramellini**, verksamhetsutvecklare, **Louise Hellbom**, verksamhetsutvecklare, **Sandra Zetterman**, kommunikatör, **Sarah Lindqvist**, koordinator Nordjobb Sverige, **Celia Boltes**, processledare (föräldraledig), **Asli Tepecik Dis**, processledare, **Elina Lööv**, processledare, **Heidi Axelsson**, projektassistent.

Dialog mellan olika sektorer,
generationer och över
geografiska gränser är **en**
förutsättning för att Norden
ska kunna utvecklas.

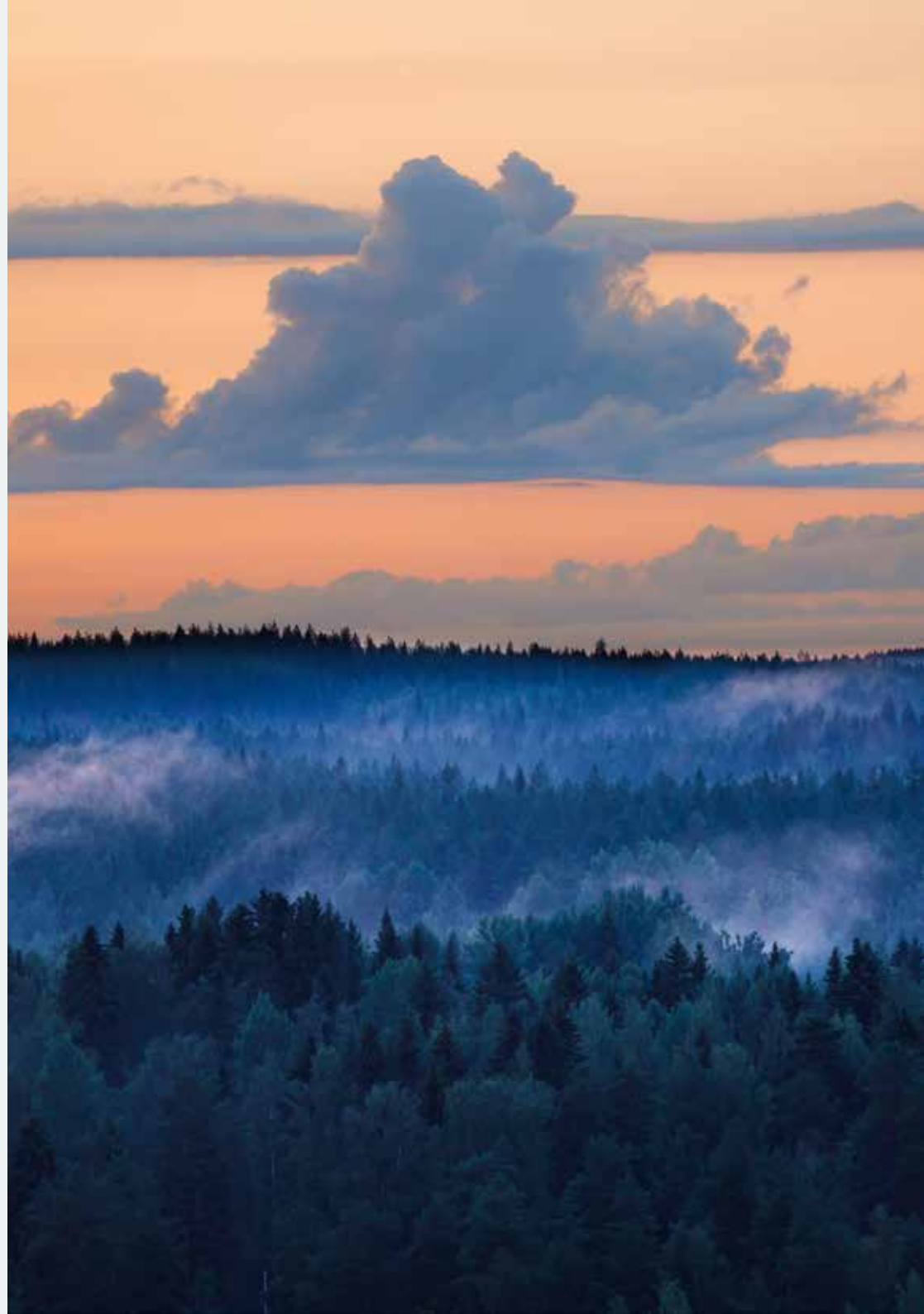
Josefin Carling, generalsekreterare
Föreningen Norden

Riktlinjer och prioriteringar

Föreningen Nordens fullmäktige beslutade 2022 om riktlinjer och prioriteringar för arbetet till och med 2026. Under 2024 har vi genomfört olika insatser för att ta oss närmare att uppnå riktlinjerna "Norden för framtiden". Vi färdigställde och började sprida material för samtal, samskapande och reflektion för målgrupperna förskola, gymnasium och föreningens medlemsrörelse. Vi lanserade Nordens samarbetspris och har både inlett och byggt vidare på olika samarbeten under året.

PRIORITERINGAR FÖR ARBETET UNDER 2024

- Föreningen ska vidareutveckla nya former för engagemang och involvering i arbetet med mellanfolkligt utbyte i Norden – med särskilt fokus på unga.
- Föreningen ska genom sin verksamhet bidra till att öka lärandet om och intresset för Norden samt om vikten av möten, dialoger och samarbete över gränser i Norden och Östersjöregionen
- Föreningen ska vidareutveckla former för samhällsdialoger och opinionsbildning om samhörighet och samarbete för framtiden i Norden och Östersjöregionen.
- Föreningen ska involvera fler målgrupper i arbetet, genom samarbete med individer, nätverk, näringsliv, offentliga aktörer, civilsamhällesorganisationer och akademi.

Fullmäktige

Engagerade diskussioner och val av ny ordförande

Demokrati, opinionsbildning och att locka fler unga var återkommande teman när Föreningen Nordens högsta beslutande organ samlades på Biskops Arnö i början av juni.

OMBUD FRÅN HELA landet möttes på Föreningen Nordens fullmäktige för att samtala och fatta beslut om viktiga framtidsfrågor. På framtids- och påverkanstorgen fick ombuden bland annat prata om opinionsbildning, lokal verksamhetsutveckling och blicka framåt om hur Föreningen Norden ska se ut i framtiden.

VIKTIGA FRÅGOR LYFTES

Föreningen Nordens avgående ordförande Åsa Torstensson lyfte vikten av tillit och att vi måste lära oss av vad som hände under pandemin. Hon beskriver det som att det nordiska samarbetet inte hade en djupare innebörd när det verkligen gällde.

– Bristen på tillit är livsfarlig! Det är när de mellanfolkliga mötena finns på djupet som vi har motståndskraften att möta nästa kris.

Ella Turta, programkoordinator på

Hanaholmen och ledamot i Föreningen Norden förbundsstyrelse pratade om den stora framtidsfrågan: Hur når vi unga? Hon tog avstamp i Ungdomsbarometern 2024 som visar att ungas politiska intresse minskar. Dessutom minskar tilltron till demokratin hos vissa unga; en femtedel av unga killar är inte säkra på att demokratin är det bästa styrelseskicket.

– Men det här betyder inte att unga inte är samhällsengagerade. Till viss del har engagemanget förändrats över tid. Fler engagerar sig i sakfrågor, exempelvis klimatfrågan, men färre kallar sig politiskt laddade ord som feminist, miljövän eller liberal, säger Ella Turta.

Hon menar att Föreningen Norden har en viktig roll att spela här.

– Vi tar vårt samhällsansvar när färre har tilltro till demokratin. Vi är demokratikämpar som öppnar dörrar till påverkan

Gruppsamtal under fullmäktige.

och engagemang. Vi kan rusta unga att ha möjlighet att möta en mer komplex vardag och framtid, säger Ella Turta.

BEHOV AV INTERNATIONELLT SAMARBETE

Föreningen Nordens generalsekreterare Josefin Carlring lyfte vikten av att Föreningen Norden är en relevant aktör i samhället.

– Det finns ett jättestort sug efter internationellt samarbete, men man vet inte alltid hur man ska göra det, och det är bra för oss. För det vi gör i Föreningen Norden möter ett behov och fyller en viktig funktion i samhället, säger Josefin Carlring.

Ett återkommande samtalsämne under fullmäktige var opinionsbildning och kommunikation. Föreningen Norden har genom åren drivit framgångsrik opinionsbildning och påverkansarbete för att

underlätta och stärka samarbete över gränserna.

– Vi måste våga ha åsikter, och driva dem. Ta fram argument och förslag. Vi blir inte världens mest hållbara och integrerade region bara av att uttala det, säger Håkan Larsson, ombud från Jämtland.

Under fullmäktige valdes Pyry Niemi till ny ordförande i Föreningen Norden. Pyry lyfte den lokala verksamhetens viktiga roll i att synliggöra föreningen. Han menar att den lokala föreningens förmåga att kommunicera med omvärlden är en förutsättning för hela Föreningen Norden.

– Vi måste vara lite mer gränslösa! Våga blicka runt hörnet och se glädjen i att fråga grannen och kompisen om den vill bli medlem i vår fina förening. Sprid budskapet om Norden, vår värdegemenskap och gemensamma historia med utblick mot framtiden, säger Pyry Niemi. ■

Nordens samarbetspris

Under året introducerade Föreningen Norden en ny utmärkelse, Nordens samarbetspris. Priset ska uppmärksamma samarbeten över de nordiska gränserna som bidrar till att föra de nordiska invånarna närmare varandra. I juni 2024 tilldelades Nordisk Journalistcenter Nordens samarbetspris på Nordiska museet i Stockholm.

– **GENOM SITT IHÄRDIGA** arbete stärker Nordisk Journalistcenter utvecklingen av media och journalistik i hela Norden. Vi delar ut Nordens samarbetspris i en tid då journalistiken är satt under press samtidigt som behovet av att stå samman i Norden är viktigare än på länge. Trovärdig och saklig journalistik är en motvikt mot desinformation och polarisering, och det är något vi vill stå upp för och hylla, säger Josefin Carlring, generalsekreterare för Föreningen Norden.

KUNSKAPSDELNING

Genom kunskapsdelning, nätverkande och långsiktiga partnerskap för journalister över de nordiska gränserna har Nordisk Journalistcenter (NJC) i mer än 65 år bidragit till att föra de nordiska invånarna

närmare varandra. Sedan Nordisk Journalistcenter grundades 1957 och fram till i dag har tusentals nordiska journalister deltagit i kurser och konferenser som arrangerats av centret. NJC är en oberoende, ideell organisation, som genom åren haft en särskild koppling till Nordiska ministerrådet.

– Det är en stor glädje och ära att få ta emot just det här priset. Ett pris som ges för nätverkande och samarbete över de nordiska gränserna med syfte att stärka yttrandefrihet, pressfrihet och demokrati. Det träffar rakt in i NJC:s DNA, säger John Frølich, centerchef för NJC. ■

Olav Njaastad, Josefin Carlring, Hans-Henrik Holm och Linda Lundin.

MER OM NORDENS SAMARBETSPRIS

Genom Nordens samarbetspris vill Föreningen Norden uppmärksamma samarbeten över de nordiska gränserna som ger mervärde och nytta för invånarna i Norden. Ett kriterium är att samarbetet ska ske över minst en nordisk gräns, varav en svensk. I en öppen nomineringsprocess under våren kom 35 nomineringar in med förslag på goda samarbeten runt om i Norden. I hård konkurrens utsåg en jury med nordiska representanter NJC till årets pristagare.

JURYMEDLEMMAR 2024

Åsa Torstensson, ordförande i Föreningen Norden Sverige (juryns ordförande), **Sanne Houby-Nielsen**, styresman och vd Nordiska museet **Svein Berg**, managing director, Nordic innovation, **Lotta Finstorp**, Landshövding Norrbottens län, tidigare riksdagsledamot, **Ella Turta**, program coordinator Hanaholmen **Anders Hansen**, ordförande, Ungdomens Nordiska råd

Nordiska dialoger över gränser

Genom att testa och utveckla metoder för hur människor i olika åldrar kan mötas och föra dialog på nya sätt vill Föreningen Norden stärka samhörigheten och gemenskapen i Norden i en föränderlig tid.

UNDER 2024 FÄRDIGSTÄLLDES MATERIAL för samtal, samskapande och reflektion med fokus på målgrupperna förskolebarn, gymnasieelever och föreningens medlemsrörelse. Materialet, som samlas under parapyrubriken ”Nordiska dialoger över gränser” och som är tillgängligt kostnadsfritt på Föreningen Nordens hemsida, består av pedagogiskt material som utvecklats tillsammans med förskolepedagoger och gymnasielärare från flera nordiska länder, samt ett studiecirkelmateriale med tillhörande cirkelledarhandledning framtaget i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan. Fokus under året var att tillgängliggöra materialet på flera nordiska språk, testa det i olika sammanhang och med olika målgrupper, samt påbörja spridning.

UTVECKLINGSPROJEKT MED FÖRSKOLA OCH GYMNASIUM

Förskolmaterialet ”Min plats i Norden” har inte bara översatts till danska, finska, färöiska, isländska och norska, utan också förankrats i de olika ländernas och självstyrande områdenas läroplaner för förskolan, med hänvisningar till respektive skrivningar om demokrati- och delaktighetsarbetet med barn. Materialet har granskats av pedagoger från nätverket Nordisk förskola, samarbetspartnern som under 2025 kommer att testa upplägget i praktiken för att säkerställa en första insamling av teckningar från barn runt om i Norden.

Gymnasiematerialet lanserades i början av 2024 på Föreningarna Nordens gemensamma plattform Norden i skolan, och

finns tillgängligt kostnadsfritt på samtliga nordiska språk. Materialet används regelbundet inom ramen för MERI, ett Nordplus-projekt för gymnasieskolor där Föreningen Norden är samarbetspartner. Inför och under de elevutbytesresor som projektet möjliggör uppmuntras eleverna att genom workshops baserade på materialet reflektera, utbyta perspektiv och uttrycka idéer och drömmar kring framtidens mötesplatser och deras plats i Norden. Elevernas bidrag i form av text, video, bilder med mera samlas i ett levande flöde på Norden i skolan, som på detta sätt även bidrar till deras språkliga utbyte.

En av lärarna som deltar i MERI är Marita Gunnarstein Nielsen, som delar med sig av sina tankar:

– Diskussionerna bliver altid gode; de har en faglig vinkel, en personlig vinkel samt en reflekterende vinkel, hvor eleverne bliver mere bevidste om deres egen identitet, både færøsk og nordisk. Som psykologilærer inddrager jeg også psykologien, da identitet er et stort emne indenfor psykologien og ét, som eleverne tit interesserer sig for. Netop psykologi er noget, som ”Ung i Norden” materialet også lægger op til. ■

Studiecirkel – Min plats i Norden

För att stimulera och facilitera dialoger kring viktiga frågor för Norden i dag och i framtiden har ett studiecirkelmateriel med tillhörande cirkelledarhandledning, tillgängligt på svenska och finska, utvecklats.

Meningsfulla samtal om Norden i studiecirkel.

UNDER ÅRET INTRODUCERADES förtroendevalda i Föreningen Norden och andra intresserade till materialet genom två digitala cirkelledarutbildningar, en på våren och en på hösten, som genomfördes i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan och Stiftelsen Dialogpaus. Fem studiecirkel ägde rum under året runt om i landet; i Boden, Norrtälje, Stockholm, Falkenberg och Örnsköldsvik.

INSAMLING PÅGÅR – I OLIKA FORMER

Materialet för nordiska dialoger över gränser är Föreningen Nordens erbjudande i olika sammanhang där människor möts och vill föra meningsfulla samtal. Materialet kan lätt anpassas till olika målgrupper och format. Det kan till exempel ge liv åt samtal och skapande på platser där människor inte är vana att själva ta plats och interagera med människor de inte känner. Tack vare samarbetet med Nordiska museet kunde vi ta studiecirkelformatet in i museets anrika salar och låta människor i olika åldrar och med olika bakgrunder samtala och bli kreativa tillsammans.

– Det jag tar med mig är berikande möten med de olika individerna i alla åldersgrupper. Det fanns mycket erfarenhet i gruppen och jag är tacksam över att jag har fått ta del av det. Studiecirkeln blev ett fint kompetensupphöjande forum där vi kunde ta del av varandras tankar och idéer

kring dåtiden, nutiden och framtiden, samt hur vi ska kunna samverka för vår gemensamma framtid, säger Arman Hoque som deltog i studiecirkeln på Nordiska museet.

I september tog Föreningen Norden även formatet hela vägen till Litauen, där ungdomsorganisationer från hela Norden och Baltikum för första gången samlades till Nordic Baltic Youth Summit. Vi höll en workshop med utgångspunkt i våra olika material, där en grupp unga tillsammans fick skapa förslag utifrån följande scenario: ”Året är 2030. Enligt en ny undersökning uppger 99 % av ungdomarna i hela Norden och Baltikum att de känner en stark känsla av samhörighet över nationsgränserna. Vilken sorts mötesplats har skapats för att uppnå detta resultat?”.

Alla dessa idéer och reflektioner blir en del av insamlingen som utgör grunden till nästkommande nummer av publikationen Nordperspektiv. ■

Demokrati i förändring

Nordperspektiv är en årligt återkommande publikation från Föreningen Norden som sätter ljuset på en relevant och aktuell samhällsfråga i Norden och lyfter fram föreningens arbete med nordiska dialoger över gränser. Temat för publikationen 2024 var demokrati i förändring – och hur vi i Norden tillsammans kan bidra till att värna och stärka demokratin.

NORDPERSPEKTIV INNEHÅLLER EN utblick med reportage från olika delar av Norden. I årets publikation kan läsaren ta del av olika positiva initiativ för att involvera och aktivera invånarna i Norden i samhällsutvecklingen och demokratiarbetet, bland annat kring vår gemensamma förmåga att fantisera och föreställa oss en bättre framtid, språkets betydelse för att kunna uttrycka åsikter och delta i debatten, den finska samtalsmetoden dialogpaus samt arenor och mötesplatser för ungas engagemang. Opinionsundersökningen Nordenbarometern 2024, fotoinsamlingen Norden i Bilder, Föreningen Nordens nya utmärkelse Nordens samarbetspris och intervju med vinnarna Nordisk journalistcenter ingick också i årets publikation.

REKOMMENDATIONER TILL BESLUTSFATTARE

Med utgångspunkt i arbetet med årets Nordperspektiv har Föreningen Norden tre rekommendationer till Nordiska ministerrådet och andra beslutsfattare i Norden.

1. Stark och förankrad dialog och samverkan med civilsamhället

Det tar tid att bygga tillit och öppenhet och att hitta former för samverkan och dialog över sektorsgränser. Dialog och samverkan mellan civilsamhället och beslutsfattare – på alla nivåer – behöver stärkas och förankras gemensamt för att hålla över tid, och resurser måste tillsättas för detta arbete.

2. Tydlig struktur som tar emot, följer upp och återkopplar civilsamhällets bidrag

För att invånarnas och civilsamhällets engagemang ska ha verklig påverkan krävs en tydlig struktur inom politiken som tar emot, följer upp och återkopplar civilsamhällets bidrag, samt ger tydlig återkoppling om hur bidragen påverkar politiska beslut och politikutveckling över tid.

3. Fler unga får en tidig erfarenhet av Norden

Ta vara på ungas framtidstro, nyfikenhet och engagemang för Norden. Genomför riktade satsningar för att fler unga ska få en tidig erfarenhet av Norden, exempelvis genom nordiska ungdomsutbyten, genom skolan och i början av arbetslivet. Det är unga som ska bygga vårt framtida samarbete i Norden

FÖRENINGEN NORDENS EGNA ÅTAGANDEN

Under arbetet med årets tema för Nordperspektiv, Demokrati i förändring, har Föreningen Norden identifierat tre konkreta utvecklingsspår.

1. Samverkan inom civilsamhället

Utveckla former för dialog och forum mellan beslutsfattare och civilsamhällets företrädare i Norden. Möjliggöra och erbjuda arenor och nätverk för samverkan inom civilsamhället i Norden.

2. Förstudie om gränsöverskridande samarbete för framtidens arbetsmarknad

Genom dialoger med intressenter och arbetsmarknadens företrädare genomföra en förstudie för att lägga grunden till ett långsiktigt, gränsöverskridande samarbete som förbättrar invånarnas välbefinnande, hälsa och livskvalitet i regionen.

3. Metod för att mäta effekt

Ta fram en metod för att mäta effekten av föreningens verksamhet på kort och lång sikt, i syfte att förstå nyttan och mervärdet som mellanfolkligt utbyte skapar för tillit och samhörighet i Norden. ■

Min plats i Norden

Under rubriken Min plats i Norden samarbetade Föreningen Norden och Nordiska förbundet för fotografi under året kring en fotoinsamling. Fotografer från hela Norden skickade in bilder som symboliserar hur det är att leva, bo och verka i Norden.

SAMARBETET ÄR ETT led i Föreningen Nordens önskan att dokumentera hur vardagen och livet ser ut i de olika delarna av vår gemensamma region. Med insamlingen vill föreningen bredda perspektiven på våra föreställningar om Norden.

– Bildinsamlingen ”Min plats i Norden” som möjliggjorts av Nordiska förbundet för fotografi ger Föreningen Norden möjlighet att tillsammans med fotografer från hela regionen dokumentera och synliggöra vardagen, livet och de skiftande miljöerna som utgör Norden. Bilderna visar en mångfald av perspektiv och berättelser från hela regionen, vilket breddar vår förståelse och uppskattning av vad livet i Norden innebär och kan vara, säger Josefin Carling, generalsekreterare Föreningen Norden.

Bilden Winterfrost av fotografen Petri Damsten valdes ut som pris till årets vinnare av Nordens samarbetspris. Flera bilder från insamlingen valdes ut för att publiceras i publikationen Nordperspektiv. ■

Foto: Bente Sjøgren

Foto: Frits Svendsen

Foto: Petri Damstén

Vi i civilsamhällets
organisationer har **örat mot
marken** och kan fungera som
en länk mellan invånare och
beslutsfattare.

Nordiskt nätverk för civilsamhället

Under 2024 koordinerade Föreningen Norden arbetet i det nordiska civilsamhällesnätverket Nordic civ, som består av 40 representanter från civilsamhällesorganisationer i de nordiska länderna och självstyrande områdena.

NÄTVERKET NORDIC CIV initierades 2021 av de nordiska samarbetsministrarna, med målet att stärka civilsamhällets röst i det nordiska samarbetet. Nätverket, som representerar hundratusentals invånare från hela Norden, har fört en nära dialog med Nordiska ministerrådet för att lyfta behov och utmaningar.

DIALOGMÖTEN

Under våren 2024 genomfördes två dialogmöten mellan nätverket och beslutsfattare kopplade till Nordiska Ministerrådet. Sverige var ordförande i Nordiska ministerrådet under året, därför hölls ett dialogmöte med Sveriges dåvarande Nordenminister Jessica Roswall.

Det andra dialogmötet hölls med Ida Heimann Larsen, stabschef på Nordiska

ministerrådets sekretariat i Köpenhamn. Mötena genomfördes för att öka lärandet mellan Nordiska ministerrådets formella samsamarbetsstrukturer och dess

Rapporten om arbetet med Nordic Civ.

representanter och civilsamhället. Syftet var att skapa bättre förutsättningar för ökad samverkan och dialog mellan civil-

Samtal under Framtidskonferensen i Malmö.

samhället och beslutsfattare i Norden på kort och lång sikt.

FRAMTIDSKONFERENS

Hur stärker vi civilsamhällets roll i framtiden Norden? Det var en av frågeställningarna när Nordic Civ bjöd in till framtidskonferens för civilsamhället i Norden i Malmö i september. På konferensen möttes representanter från ett 80-tal organisationer i civilsamhället som är verksamma över hela Norden för spännande samtal, givande utbyten och kreativa workshops.

NY RAPPORT

För att sammanfatta och synliggöra Nordic Civs arbete tog vi under året fram rapporten "Lärdomar och per-

spektiv från civilsamhället i Norden". Rapporten lyfter civilsamhällets roll och värde i samhällsutvecklingen i Norden, nätverkets arbete och medlemmarnas röster. I samband med att rapporten släpptes skrev Nordic Civ en debattartikel som publicerades på svenska och danska Altinget under rubriken "Civilsamhället måste fortsatt ha en stark röst i det nordiska samarbetet". ■

Nordjobb 2024

Nytt rekord med 2 500
svenska ansökningar till
Nordjobbs platsbank.

Unga upptäcker Norden

Fler unga i Sverige får upp ögonen för möjligheten att kombinera jobb med upplevelser i ett annat nordiskt land genom Nordjobb, inte minst tack vare Nordjobbs ökade närvaro i sociala medier och traditionell media. Samtidigt fortsätter unga från Norden att upptäcka Sverige norr om Polcirkeln

SVENSKA UNGDOMAR VILL uppleva Norden mer och mer. Det visar de ständigt växande siffrorna på jobbsökningar från Sverige till Nordjobbs platsbank. Under 2024 nåddes ett nytt rekord med över 2 500 svenska ansökningar. Av dessa fick nästan 400 svenska unga en säsongsanställning i ett annat nordiskt land, bland annat som Adventure Guide i Kangerlussuaq i Grönland, som barnskötare på daghem i Helsingfors eller som servitör på badhotell i danska Skagen.

Intresset är stort både bland studie- och yrkesvägledare på gymnasieskolor och bland handledare som arbetar med unga som varken arbetar eller studerar att sprida information om programmet och inspirera unga till att våga testa på en säsong utomlands, med tryggheten som Nordjobb erbjuder. Via Nordjobb matchas inte bara unga med nordiska arbetsgivare, de erbjuds också stöd inför deras flytt i form

av hjälp med byråkratiska processer kopplade till skattefrågor och personnummer, bostadsförmedling och väl på plats en möjlighet att delta i kultur- och fritidsaktiviteter och andra upplevelser tillsammans med andra nordjobbare.

NORDJOBB I SVENSK MEDIA OCH PÅ TIKTOK 2024 var också året då Nordjobb syntes mer både i traditionell media och på sociala medier. Två större inslag med fokus på entusiastiska röster av svenska unga som nordjobbat i Norge och på Färöarna publicerades i Dagens Nyheter och Aftonbladet, vilket gav programmet stor synlighet. För andra sommaren i rad gjordes även inslag om Nordjobb i Sveriges Radio Finland, bland annat genom en intervju med nordjobbaren Vilma som efter en sommar på ett äldreboende i Borås valde att komma tillbaka till Sverige och nordjobba inom vården, denna gång i Stockholm.

Nordjobbs närvaro växer även i sociala medier, framför allt på de plattformar som målgruppen unga spenderar mest tid på. Förutom Instagram har mer och mer innehåll skapats till Nordjobbs TikTok-konto, med bland annat personliga videos från nordjobbare, skämt om språkförståelsen mellan de nordiska språken och inspiration från Nordens mäktiga naturlandskap. Mycket av spridningen fortsätter dock att ske fysiskt och lokalt – ofta med hjälp av Föreningen Nordens lokalavdelningar som besöker skolor och mässor, samt av nya Nordjobbambassadörer.

FORTSATT FOKUS PÅ SVENSKA HUBBAR

64 nordiska och europeiska ungdomar fick ett sommar- eller vinterjobb i Sverige via Nordjobb under året. Destinationen varierar beroende på säsong, men utvecklingen av Nordjobbs erbjudande i Sverige har fortsatt fokus på att stärka geografiska områden med goda förutsättningar för samarbeten - så kallade "hubbar" - och på arbetsplatser inom turism- och hotellbranschen. Daftö Resort är en äventyrsresort med pirattema som ligger strax utanför Strömstad.

Under sommaren 2024 hade de fem nordjobbare från Finland. ►

Nordjobbare i Stockholm sommaren 2024.

Nordjobbare i Arjeplog vintern 2024.

– Det var första gången vi hade säsongspersonal från Finland, vilket var roligt. Samarbetet med Nordjobb ger oss möjligheter att nå nya målgrupper. Daftö ligger precis vid den norska gränsen så det är ganska självklart för oss att jobba över landsgränser. Ännu roligare om vi kan hitta personal från andra nordiska länder. Fördelen med att anställa via Nordjobb är att personalen som kommer hit för att jobba är intresserad av att lära sig språk och kultur. Och de känns verkligen ambitiösa. Vi når kandidater i hela Norden som vi själva inte klarat nå i egna kanaler. Dessutom utan kostnad för oss, säger Mia Kempe, HR-chef på Daftö Resort.

DEN ARKTISKA VINTERN I NORRA SVERIGE LOCKAR UNGA

Arjeplog i Norrbotten, Sveriges mest

glesbefolkade kommun, välkomnade i januari sina första sex nordjobbare, som alla skulle jobba på två av de många hotell som under vintersäsongen blir fullbokade i samband med besök från bilföretag från hela världen.

– Samarbetet med Nordjobb har fungerat alldeles lysande. Nordjobb har stöttat personalen som skulle börja här med vilka dokument de behövde, hur de skulle ta sig till Arjeplog och även hjälpt till med att hitta boende för dem. På så sätt har det känts tryggt både för oss som arbetsgivare och för de anställda, säger Tobias Westling på Hornavan hotell, en av Nordjobbs samverkande arbetsgivare i Arjeplog.

Nordjobbarna från Finland och Danmark som valde den lilla kommunen som hem för sin vinter visade sig också

mycket nöjda, både med arbetsplatsen och med de olika upplevelser som livet norr om polcirkeln har att erbjuda. Två av sex valde att återvända till Hornavan hotell för vintern 2025. Genom Nordjobbs kultur- och fritidsprogram, och med hjälp av lokala samarbetspartners som näringslivsbolaget Argentis, fick nordjobbarna uppleva lokal kultur och historia på Silvermuseet, en tur med hundspann och lunch på en frusen sjö. Många aktiviteter blev också av spontant tack vare den familjära atmosfären som skapades. Laura Schjødt Frimann, nordjobbare från Danmark berättar:

– Da jeg aldrig havde set det svenske Melodifestivalen, inviterede jeg alle mine kollegear hjem til elevhjemmet, hvor vi nordjobbere boede, så vi sammen kunne se finalen. Stuen var ikke særlig stor, og med lidt god vilje, kunne der sidde 5 i sofaen, men vi tog nogle stole fra vores værelser og omrokerede lidt. Der var jo ingen garanti for, hvor mange der ville dukke op, så det var en glædelig overraskelse, da 12 inkl. min chef mødte op. Det var en utrolig vellykket og hyggelig aften, og så var det rart at vores kollegaer også fik set, hvordan vi nordjobbere boede, berättar Laura Schjødt Frimann.

Till vintersäsongen 2025 har antalet unga som fått en anställning i Arjeplog mer än fördubblats, och samarbetsmöjligheter i norra Sverige utforskas även i flera orter, bland annat med växande samarbeten i Kiruna och Kåbdalis.

SPRÅK SOM KOMPETENSUTVECKLING OCH VERKTYG FÖR GEMENSKAP

2024 beviljades Föreningen Norden projektmedel av Nordplus för att under två år utveckla en mångfald av aktiviteter för att stärka nordjobbarnas språkkunskaper i svenska och visa för fler unga, framför allt i Finland, värdet med att kunna flera nordiska språk. Projektet genomförs i samarbete med Pohjola-Nordens ungdomsförbund, nätverket Svenska nu och föreningen Språkambassadörerna, och är fortsättningen på en redan lyckad pilot med fokus på att arrangera språkworkshops där nordjobbare i Sverige får med sig verktyg för att ta sig an språkutvecklingen i svenska. Utgångspunkten är både Svenska nu:s och Språkambassadörernas pedagogik, som fokuserar på att skapa en positiv inställning till språkinläring och trygga platser där man kan öva på språket och göra misstag. Fram till våren 2026 kommer det inom ramen för projektet att anordnas flera språkworkshops, språkcaféer samt även språkevenemang i Finland för att locka fler finska unga till att söka ett nordjobb i Sverige. ■

Nordiskt i hela Sverige

Isländska kulturdagar

2024 var det 30 år sedan Svensk-isländska samarbetsfonden grundades som en gåva från Sveriges regering och riksdag. Dessutom firade republiken Island 80 år. För att fira detta arrangerade Föreningen Norden på uppdrag av samarbetsfonden och i samarbete med Islands ambassad Isländska kulturdagar i Sverige hösten 2024.

VI VALDE ATT fokusera på tre hubbar, Göteborg, Stockholm och Umeå, där vi arrangerade filmvisningar av den prisbelönta thrillern “Kuldi” i samarbete med Folkets Bio och bjöd in till Café Norden-talkshows med gäster med koppling till Island.

Filmvisningarna var mycket välbesökta och avslutades med samtal med regissören Erlingur Thoroddsen och författaren Yrsa Sigurðardóttir som skrivit boken som filmen baseras på. Talkshowerna gjordes på Bokmässan i Göteborg, på Kulturhuset Väven i Umeå och på isländska ambassadens residens i Stockholm. Islands ambassadör Bryndís Kjartansdóttir deltog i alla evenemang

och Svensk-isländska samarbetsfondens verksamhet lyftes fram genom intervjuer med fondens ordförande.

På lokal nivå lyftes det isländska på flera håll genom nordiska gästbud med en skräddarsydd isländsk meny som sammanställts av företaget Grimsis. I Karlstad firades Islands nationaldag med invigning av fotoutställningen Black Lava Fairy Tale, en konsert med den isländska artisten Anna Gréta och isländskt program på Naturum.

Isländska ambassaden lanserade därtill projektet “Läs isländska böcker” under Bokmässan i Göteborg. Under 2025 fortsätter arrangemangen av Kulturdagarna på Island. ■

Pannelsamtal på Bokmässan i Göteborg.

Katalysatorn ett gränslöst Norden

För att stärka utbytet mellan människor i Norden har Föreningen Norden sedan 2022 erbjudit finansiellt stöd för lokal verksamhet genom Katalysatorn ett gränslöst Norden.

KATALYSATORN VÄNDER SIG till föreningens lokalavdelningar och distrikt i hela landet och möjliggör idéutveckling och genomförande av möten, dialoger och samarbeten över gränser. Katalysatorn finansierar lokal och regional verksamhetsutveckling och uppmuntrar till samarbete med nya organisationer, aktörer och målgrupper utanför den egna lokala eller regionala verksamheten. Medel kan användas för att testa en idé i liten skala, som sedan kan vidareutvecklas och fördjupas över tid.

18 projekt beviljades medel om totalt 293 000 kronor från katalysatorn under 2024. ■

18 PROJEKT BEVILJADES MEDEL FRÅN KATALYSATORN UNDER 2024

Föreningen Norden Boden: Studiecirkeln Min plats i Norden samt Nordjobbaktivitet
Föreningen Norden Borlänge: Nordjobbaktivitet och föreläsningsserie
Föreningen Norden Skånedistriktet: Medlemsengagemang över nordiska gränser
Föreningen Norden Värmlandsdistriktet: Värmlands bokfestival
Föreningen Norden Göteborg: Isländska kulturdagar
Föreningen Norden Haparanda: Folkmusik förenar Norden
Föreningen Norden Karlstad-Hammarö: Isländska kulturdagar
Föreningen Norden Landskrona: Café Norden
Föreningen Norden Luleå: Café Norden
Föreningen Norden Lycksele: Café Norden
Föreningen Norden Norra Bohuslän: Verksamhetsutveckling genom utökat regionalt samarbete
Föreningen Norden Norrtälje: Studiecirkeln Min plats i Norden
Föreningen Norden Tingsryd: Paneldebatt: Norden i NATO & NATO i Norden
Föreningen Norden Umeå: Isländska kulturdagar
Föreningen Norden Vadstena: Utbyte mellan konstnärer i Sverige och Danmark
Föreningen Norden Ätrådalen: Studiecirkeln Min plats i Norden
Föreningen Norden Örnsköldsvik: Vänortsmöte samt studiecirkeln Min plats i Norden
Föreningen Norden Östersund: Gränsöverskridande möte Östersund-Trondheim

Katalysatorn ett gränslöst Norden: Tre lokala samarbeten

Isländskt firande i Karlstad

”Under 2024 firade Island 80 år som självständig republik. I samband med Islands nationaldag 17 juni ville Föreningen Norden Karlstad-Hammarö ta tillfället i akt att lyfta isländsk kultur i Värmland, och inledde under våren ett samarbete med Islands ambassad, Islands honorärkonsulat i Karlstad och Mariebergsskogen.

På nationaldagen bjöd vi in ett stort antal besökare till galleriet i Naturum, Mariebergsskogen i Karlstad till vernissage för fotoutställningen Black Lava Fairy Tale av Susanne Wahlström, med bilder av islandshästar i samspel med vildmarkens svarta lava. Utställningen invigdes av Islands ambassadör Bryndis Kjartansdóttir, och fotograf Susanne Wahlström fanns på plats för att berätta om sina upplevelser och hur hon arbetat fram utställningen. Utställningen var öppen 17 juni–15 september.

Förutom utställningen visades naturfilm från Island och ambassadör Bryndis Kjartansdóttir höll en intressant föreläsning om isländska seder och isländsk litteratur. Anna Greta Sigurdardóttir, en ung isländsk pianist och jazzsångerska spelade piano och sjöng.”

Studiecirkeln Min plats i Norden i Falkenberg

”Föreningen Norden Ätradalen genomförde studiecirkeln ’Min plats i Norden’ i Falkenberg under hösten. Studiecirkelformen skapar en trygg plats för utveckling, trevlig samvaro, bra diskussioner och en chans att lära känna nya människor och deras livsöden.

Vid den första träffen genomfördes ett samtal om trygghet: inom familjen, inom Sverige, i vardagen och omgivningen. Deltagarna pratade om att det är viktigt att hålla sig uppdaterad om nyhetshändelser. Tryggheten påverkas av krigsupplevelser då och nu, skjutningar med mera. Andra frågor som lyftes var miljö, klimatförändringar, otydliga politikerbeslut och minskat intresse för föreningsliv.

Den andra träffen handlade om framtida mötesplatser. Vad händer när vi saknar mötesplatser? Tidigare var kyrkan och föreningar viktiga mötesplatser. Stora förändringar som stängda gränser, pandemi, krig och konflikter, inflation, arbetslöshet och extremt väder påverkar hur vi kan mötas. Vi föreslog mötesplatsen ’Gemenskap i Nordens tecken’ för att bryta ensamhet och förhindra negativa grupperingar bland yngre.”

Café Norden i Landskrona

”Vi vill att fler ska få kännedom om samarbetet inom Norden, och samtidigt få upp ögonen för att det finns en förening som i över 100 år har arbetat för samverkan mellan människor och över gränserna i Norden. Föreningen Norden måste synas och höras lokalt, då det är där människorna finns.

I Landskrona hade vi detta för ögonen när vi under hösten bjöd in till Café Norden, där ett samtal mellan en inbjuden gäst och en kulturjournalist stod på programmet. Vi höll till på Matscenen, Landskronas teaterrestaurang, under två lördagseftermiddagar. Ingen föransmälan krävdes, och vi tog inte heller något inträde. Resultatet blev två mycket lyckade arrangemang. Våra Café Norden-samtal lyftes både inför och efter av vår lokala nyhetshemsida, Landskrona Direkt, som har en positiv inställning till nordisk samverkan och till Föreningen Norden. Och naturligtvis planerar vi nu för fler Café Norden under 2025.”

Samverkan och utveckling

Föreningen Norden driver två uppdrag inom EU:s strategi för Östersjöregionen: att leda Policy Area Education och att stödja Sveriges regering i strategins genomförande. Genom forum, workshops och nätverk stärker föreningen transnationellt samarbete för att möta regionens samhällsutmaningar.

FÖRENINGEN NORDEN HAR TVÅ uppdrag inom ramen för EU:s strategi för Östersjöregionen. I det första uppdraget leds och samordnas Policy Area Education, ett av 14 policyområden inom Östersjöstrategin. Uppdraget delas mellan Föreningen Norden och Hamburg. Förutom utbildningspolitiken ingår arbetsmarknads-, forsknings- och integrationspolitiken i detta policyområde. Uppdraget har föreningen från EU-kommissionen och de åtta medlemsländerna i Östersjöregionen. Inom policyområdet utbildning handlade året mycket om att utveckla fyra nya plattformar för transnationell samverkan. Plattformar där myndigheter och organisationer samlas för att gemensamt utveckla lösningar på samhällsutmaningar. Temat för dessa fyra är demografi, integration, social innovation

och folkbildning med fokus på stödet till Ukraina.

Föreningen Nordens andra uppdrag innebär att bistå Sveriges regering i genomförandet av Östersjöstrategin i Sverige. Under året låg fokus på genomförandet av det årliga forumet i Visby i slutet av oktober.

ÅRLIGT FORUM

Östersjöstrategins årliga forum hölls i år i Visby med 600 deltagare från 24 länder. Värddar var Sveriges regering tillsammans med Nordiska ministerrådet. Arrangörer var Länsstyrelsen Gotland, Svenska institutet samt Region Gotland. Föreningen Nordens uppdrag var bland annat att planera, facilitera och stötta genomförandet av de 27 workshops som arrangerades under två dagar. Vidare samarbetade ►

Östersjösamarbetet

Foto: Karl Melander

Workshop på det årliga forumet inom EU:s Östersjöstrategi i Visby.

föreningen med Svenska institutet och Region Gotland i genomförandet av en så kallad Engagement Day, dagen innan forumet. Här fick nya aktörer möjlighet att presentera sina idéer till samarbete och ta emot feedback och vägledning av olika policysamordnare. 200 personer deltog i programmet.

KOMPETENSUTVECKLING FÖR INTERNATIONELL SAMVERKAN

Delaktighet är viktigt för att lyckas hantera komplexa samhällsutmaningar. Myndigheter och organisationer behöver samlas över sektorer och landsgränser. Föreningen Norden ansvarar för Östersjönätverket som idag har 600 medlemmar, svenska myndigheter och organisationer som arbetar med Öster-

sjöstrategin. För att öka delaktigheten behöver vi öka kunskapen om Östersjöstrategin och hur myndigheter eller organisationer kan använda strategin i sitt utvecklingsarbete. Föreningen Norden erbjuder sedan fem år kompetensutveckling för transnationellt samarbete. Tillsammans med fem myndigheter genomförs regionala workshops. Under året genomfördes en regional workshop i Emmaboda med Region Kalmar som värd. Temat var kulturens roll för hållbar utveckling. Ett 50-tal deltagare arbetade med att utveckla samarbetsinitiativ inom Östersjöregionen. EU-kommissionen var representerad och medverkade gjorde även Svenska ESF-rådet, Svenska institutet samt Universitets- och Högskolerådet. ■

Foto: Karl Melander

Samtal under en av de 27 workshops som arrangerades under forumet.

Strategisk kommunikation och fler följare i sociala medier

Under året har en ny kommunikationsstrategi tagits fram för Föreningen Norden. Med värdeorden samarbete, öppenhet och utveckling som ledstjärna lyfte vi en mångfald av röster och samarbeten i Norden. En god nyhet är att våra följare i sociala medier ökade stadigt under 2024.

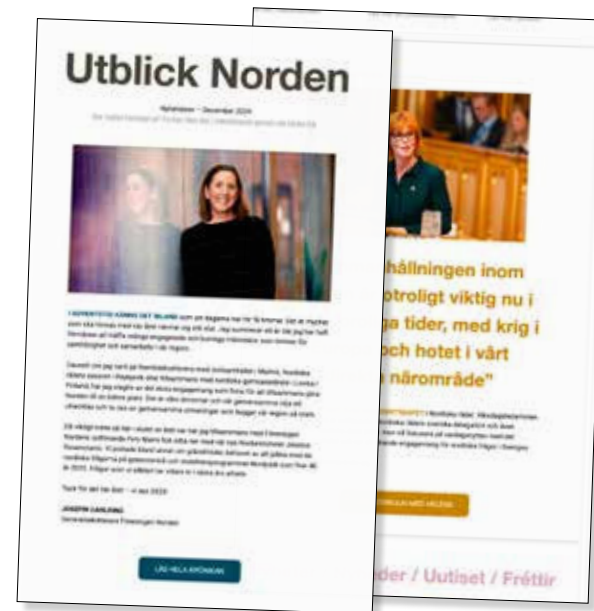
NORDEN NORDENS DAG 23 MARS är en möjlighet att lyfta vikten och mervärdet av nordiskt samarbete till en bredare målgrupp. I lokala och regionala debattartiklar skrev föreningens lokala avdelningar och distrikt från norr till söder att samarbete i Norden är viktigt för just deras region. Debattartikeln publicerades i lokala versioner i en rad tidningar runt om i landet. Bland annat i NSD, Jämtlands Tidning, Jönköpings-Posten, Västmanlands läns tidning, Södermanlands Nyheter, Lokaltidningen (Lycksele), Hallands nyheter, Östersunds-Posten och Västerbottens-Kuriren.

Ur artikeln: "Norden kan vara stolt över ett av de äldsta regionala samarbeta-

tena i världen. Det är ingen tillfällighet att just Norden ligger i framkant inom många områden som hållbarhet, konkurrenskraft och innovation. Hundra år av samarbete över de nordiska gränserna har bidragit till att forma våra starka välfärdssamhällen, och ger oss goda förutsättningar att möta framtida utmaningar gemensamt."

I samband med Nordens dag genomförde föreningen även en digital kampanj med temat Min plats i Norden. Några nordbor – kända och mindre kända – fick dela med sig av sina tankar om Norden. I kampanjen medverkade bland andra Andreas Norlén, talman i Sveriges riksdag, Anna-Marja Persson, som driver

Utblick Norden –
föreningens digitala
nyhetsbrev.

podden Samesystrar, Sanne Houby-Nielsen, vd Nordiska museet och Joanna Rubin Dranger, serietecknare, författare och illustratör. Dessutom uppmuntrade föreningens medlemmar och följare att dela med sig av bild och kort text på temat Min plats i Norden i sociala medier.

MEDLEMSBREVET VI I NORDEN

Medlemsbrevet landade i medlemmar-
nas brevlådor i maj och november. Med
nyheter och inspiration, medlemserbju-
danden och resereportage ska Vi i Nor-
den skapa en känsla av gemenskap inom
föreningen och locka medlemmar till mer
läsning och ökat engagemang.

NYHETSBREVET UTBLICK NORDEN

Nyhetsbrevet innehåller nyheter från
Norden, inspirerande resereportage och
personporträtt samt tips på stipendier,
resor och utbyten. Utblick Norden, med
cirka 5 000 prenumeranter, skickades ut
fyra gånger under året till medlemmar
och andra som valde att prenumerera på
nyhetsbrevet via norden.se.

FLER FÖLJARE I SOCIALA MEDIER

Vi ser en stadig ökning av följare i för-
eningens kanaler på LinkedIn, Instagram
och Facebook. Under året satsade vi på
ett sammanhållet och mer målgruppsan-
passat innehåll.

Unga i Sverige är nyfikna på Norden

9 av 10 unga i Sverige vill se mer samarbete över gränserna i Norden. Det visar Nordenbarometern 2024, som i år riktar sig till unga i åldrarna 18 till 30 år.

EN PRIORITERAD FRÅGA FÖR Föreningen Norden är att nå och engagera fler unga i föreningen och i det nordiska samarbetet. Intresset för Norden och nordiskt samarbete är ingen självklarhet, det måste återskapas av varje generation. Genom Nordenbarometern 2024 tog vi tempen på ungas syn på Norden och nordiskt samarbete och ungas mobilitet i Norden. Frågorna i årets Nordenbarometer riktade sig till unga i åldrarna 18 till 30 år.

Resultatet i Nordenbarometern 2024 visar att unga i Sverige är nyfikna på Norden och positiva till samarbete över gränserna.

- 7 av 10 unga kan tänka sig att arbeta, studera eller bo i ett annat nordiskt land.
- 9 av 10 unga vill se mer samarbete över gränserna i Norden.

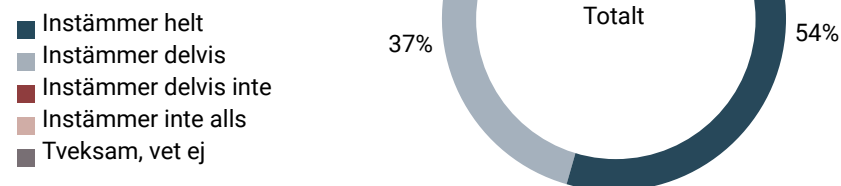
När unga fick välja inom vilket område det är viktigast att öka samarbetet mellan de nordiska länderna hamnade krisberedskap och säkerhetsfrågor i topp, följt av miljö och klimat.

Med resultatet från Nordenbarometern som grund skrev generalsekreterare Josefin Carling på Altinget Debatt i november, under rubriken ”Det nordiska samarbetet måste stärkas på gräsrotsnivå”.

Citat ur debattartikeln: ”Politiker av alla färger är överens om att samarbetet i Norden är viktigare än någonsin. Men Nordens samhörighet kan inte byggas och stärkas enbart på politisk nivå eller genom formella försvarsavtal. När våra demokratiska värderingar är satta under press behöver vi gå tillbaka till det som utgör grunden för vårt samarbete i Norden. Vi behöver en långsiktig satsning på relationer mellan människor, på olika nivåer och över generationer.” ■

Mer samarbete

Det behövs mer samarbete inom Norden för att klara framtida utmaningar.

Leva i ett annat nordiskt land

Kan du tänka dig att arbeta, studera eller bo i ett annat nordiskt land?

Röster från samarbetspartners

Islands ambassad

Samarbetet med Islands ambassad i Stockholm har stärkts under året. Genom Isländska kulturdagar har vi tillsammans låtit isländsk kultur blomstra runt om i Sverige.

”Genom Föreningen Norden kommer ambassaden i kontakt med människor som brinner för att öka de mellanfolkliga relationerna mellan de nordiska länderna, och som även förstår att dessa relationer kan byggas genom både stora och små samarbeten mellan individer och institutioner i våra

länder. På ambassaden ser vi kulturellt utbyte som en viktig del i att bygga relationer mellan Island och Sverige. Under 2024 fick ambassaden möjlighet att ta del av det fantastiska engagemanget som finns för dessa frågor inom Föreningen Norden genom samarbetet runt Isländska kulturdagar. Med hjälp av lokalföreningar kunde Isländska kulturdagar firas i Göteborg, Umeå och Karlstad samt i Stockholm. Det är vi mycket tacksamma för.”

Ambassadören, Bryndís Kjartansdóttir

Foto: Freepik

Röster från samarbetspartners

Svenska institutet

Svenska institutet är en långvarig och viktig samarbetspartner för Föreningen Norden. Under året förstärktes samarbetet ytterligare, bland annat genom det årliga forumet i EU:s strategi för Östersjöregionen i Visby.

”Svenska institutet (SI) har mycket verksamhet i Sveriges närregion. Ett exempel är SI Baltic Sea Neighbourhood Programme, ett finansieringsprogram för projektstöd, där 13 länder ingår. Programmet relaterar nära till EU:s strategi för Östersjöregionen, en strategi där också Föreningen Norden på olika sätt är inblandad. Samarbete mellan oss, ofta med andra aktörer, är därför viktigt. Det ger möjlighet till erfarenhetsutbyten och kunskapsökning.

Under 2024 samarbetade vi bland annat kring strategins årliga forum som ägde rum i Visby med 600 deltagare. SI och Föreningen Norden ansvarade, tillsammans med andra aktörer, för ett lyckat sidoevenemang riktat till målgrupper såsom unga, civilsamhälle, lokal offentlig nivå samt företag. Dagen syftade också till att öka samarbetet med aktörer från Ukraina.

I samarbete med Föreningen Norden och några andra aktörer anordnas årligen ett antal workshoppar i Sverige, i syfte att öka kunskapen om och öka engagemanget inom Östersjöstrategin, även det ett viktigt samarbete för att stärka arbetet mot strategins mål.”

Camilla Wristel, programansvarig

Digital plattform för undervisning

Norden i Skolan är en gratis digital undervisningsplattform som riktar sig till lärare i hela Norden. Plattformen drivs av Föreningarna Nordens Förbund med stöd från Nordiska ministerrådet.

SYFTET MED NORDEN i skolan är att stärka banden mellan de nordiska länderna genom att öka kunskapen om varandra och genom att introducera barn och ungdomar till de nordiska språken. Plattformen Norden i Skolan består inte bara av ett stort urval av spännande material med utarbetade arbetsuppgifter, det är också en plats för världens största nordiska kortfilmsportal, möjligheter för elever att knyta vänskapsband över landsgränser och se sig själva i ett större sammanhang. Ett populärt verktyg som Norden i skolan erbjuder är Nordisk skolchatt, en rotationschatt, som ger elever möjlighet att prata med andra elever i Norden i en slumpmässig

ordning. Under chatten kommer slumpmässiga frågor eller diskussionsämnen om ett förutbestämt och aktuellt tema att dyka upp så att alla deltagare ser dem. Under året var 1 469 elever anmälda till skolchatt, och exempelvis upprättades en särskild skolchatt i samband med Nordens dag 23 mars. Under året registrerades 4 905 nya lärare till plattformen jämfört med 2023. Av dessa arbetar 3 422 i en grundskola och 896 i en gymnasieskola. Ett tjugotal klasser har sökt en vänklass under året. 2024 var sista året för Norden i skolans projekt ”Vejen til nordisk samhörighed i skolen”, finansierat av A.P. Møller Fonden, som möjliggjort både utvecklingen

av den digitala plattformen och uppstarten av nya samarbeten. Under det treåriga projektet arbetade Norden i skolan tillsammans med bland annat BUSTER Filmfestival, Danmarks Lærerforening och NAPA - Nordens Institut i Grønland för att ta fram nytt undervisningsmaterial i historia och samhällskunskap med nordiskt fokus, en nordisk ljudjulkalender, tre samskapelseprojekt där nordiska elever i samarbete med professionella filmskapare varit med och skapat egen film från grunden och mycket mer. Den 23 oktober firades projektets avslut och framgångar med ett stort evenemang på Nationalmuseet i Köpenhamn, som öppnades med tal av Kristina Háfoss,

rådsdirektör i Nordiska rådet och hennes ord ”En del kunskap kan inte läras ut, den måste upplevas”. Dagen bjöd på spännande samtal, modererade av journalist Merian Garde Gräs, musikframträdanden samt prisutdelning för bästa nordiska kort- och långfilm för barn och unga. ■

Foto: Norden i skolan

Nordisk skolchatt lockar många elever runtom i Norden.

Högläsning av nordisk litteratur

Nordiska litteraturveckan är ett högläsningsevenemang då samma nordiska litteratur relaterad till ett valt tema läses upp samtidigt i hela Norden, Baltikum och andra Norden-intresserade institutioner runt om i världen.

NORDISKA LITTERATURVECKAN ÄGER rum vecka 46 varje år, och då arrangerar bibliotek, skolor och andra kulturinstitutioner högläsning för barn och unga på morgonen, och för vuxna på kvällen. Projektet administreras av Föreningarna Norden med syftet är att sprida och manifestera högläsning, nordisk litteratur samt nordisk berättartradition. Årets tema "Frihet i Norden" ville också uppmärksamma Islands 80-årsjubileum som självständig republik genom valet av två isländska böcker till högläsningen. Förslaget på tema kom från Föreningen Norden Sverige, som uppmärksammade jubileet hela året inom ramen för initiativet Isländska kulturdagar. Barn runt om i Norden fick ta del av den explosiva

bilderboken "Vulkanen" av den prisbelönta författaren och illustratören Rán Flygenring. Den utvalda boken för vuxna blev den poetiska romanen "Skugga-Baldur" av Sján, som tilldelades Nordiska rådets litteraturpris 2005.

Traditionsenligt samlades barn för Kura gryning, högläsning på skolor och bibliotek på morgonen, och vuxna runt om i landet för Kura skymning, en mycket kär tradition för Föreningen Nordens lokalavdelningar. Av de över 500 registrerade deltagare i Sverige, som innefattade bland annat bibliotek, fritidsgårdar, folkhögskolor och äldreboenden, stod 31 av Föreningen Nordens lokalavdelningar som värdar för högläsningsevenemang. Antalet arrangemang visar på en

Högläsning under Kura skymning i Arvika.

ökning i engagemang från det föregående året trots svårigheterna med att ta del av den utvalda boken i sin helhet på bokhandel eller bibliotek. Flera lokalavdelningar bjöd på större arrangemang som förenade högläsning med bland annat musik, författarsamtal, presentationer om Islands natur och historia, samt även ett egen 80-årsjubileum. Detta var fallet i Boden, vars arrangemang blev en succé. Bodens stadsbibliotek berättar att detta var "ett av de mysigaste arrangemangen på hela året då Föreningen Norden uppmärksammade Nordens otroliga författarskap med högläsning och fika. Äkta höstruskmys med andra ord!". Övriga lokalavdelningar som arrangerade högläsningsevenemang var bland annat Arvika, Ätradalen och Nässjö. ■

Den nordiska verksamheten på Biskops Arnö

En mötesplats för människor från Norden

Den nordiska verksamheten på Biskops Arnö handlar om att skapa en mötesplats för människor från de nordiska länderna, där de får en möjlighet att träffas och utbyta erfarenheter inom sina områden. Här följer ett axplock från verksamheten 2024.

DET NORDISKA DEBUTANTSEMINARIET

Debutantseminariet riktar sig till författare som debuterat i de nordiska länderna och självstyrande områdena under det senaste året. Författarförbunden i respektive land rekommenderar deltagare. I år deltog 15 nordiska författare från Sverige, Finland, Danmark, Norge, Färöarna och Island. Grönland, Sápmi och Åland saknades. Programmet präglades av temat historia med föreläsningar, gästlärare, praktiskt arbete och uppläsningar – och gott om tid för informella möten och samtal. Seminariet besöktes av Victoria Kielland (Norge) och Marie Silkeberg (Sverige).

NORDPLUSPROJEKTET TIME-OUT

Inom ramen för Nordplus driver vi samarbetsprojektet Time-Out, som syftar till att stärka undervisningen om klimat och

hållbarhet i grundskolan. Projektet leds från Hanaholmen och under 2024 har två träffar genomförts, en på Voksenåsen och en på Hanaholmen. Projektet avslutas till hösten 2025.

KURA SKYMNING

I samarbete med Föreningen Norden Håbo genomförde Biskops Arnö ett Kura skymning-evenemang. 11 november blev det högläsning och fika framför brasan i Biskopsköket. Bibliotekarie Alfred Arvidsson läste texter av den isländske författaren Sjón som valts ut till årets Nordiska litteraturvecka.

SATSNING PÅ MINORITETSSPRÅK

Inom ramen för Folkbildningsrådets satsning på de officiella minoritetsspråken fick vi medel för att genomföra seminariet Konstkollo. Fokus var konstnärlig

utbildning i relation till konstnärligt fält och minoritetskultur, tvärkulturellt för yrkesverksamma konstnärer inom de officiella minoritetsspråken. Konstkollet genomfördes vecka 22 och samlade 15 utövande konstnärer inom samtliga nationella minoritetsspråk; finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

SEMINARIUM FÖR FRISTADSFÖRFATTARE

För femte året i rad genomfördes, i samarbete med The International Cities of Refuge Network, ICORN, ett seminarium riktat till fristadsförfattare, journalister och konstnärer. Vi kallar det seminarium men det handlar mer om att skapa en mötesplats för fristadsförfattare och möjlighet till ett professionellt samtal. Under fyra dagar i början av augusti samlades tolv fristadspersoner från Sverige, Norge och Danmark på Biskops Arnö. Workshopen gästades av bland andra Khashayar Naderehvandi.

SVENSKA FOLKSKOLANS VÄNNER

Samarbetet med Svenska Folkskolans Vänner (SFV) har fortsatt under 2024. De två vinnarna från SFV:s litterära tävlingar har deltagit i sommarkurser, två finska lärare har deltagit i den skrivarkurs för lärare som Biskops Arnö arrangerar i samverkan med Lärarstiftelsen. Författaren Sara Nyman har tillbringat tre veckor på ett vistelsestipendium på Biskops Arnö.

FOKUS PÅ ISLAND

2024 har präglats av ett tydligt fokus på Island, vilket ska kulminera i ett seminarium i maj 2025. Biskops Arnö har beviljats medel för seminariet från

Svenska Akademien och Svensk-isländska samarbetsfonden. Planering har inletts och kontakter etablerats med den isländska ambassaden. Diskussioner har hållits med de estetiska utbildningarna på Biskops Arnö för att förbereda seminariet 2025. Målet är att stärka Biskops Arnö som en viktig aktör i det nordiska kultursamarbetet.

NORDISKT BIBLIOTEK

Biskops Arnös bibliotek har ett utåtriktat nordiskt bildningsuppdrag där målet är att öka kunskapen om våra grannländers kultur- och samhällsliv. Det nordiska spelar en central roll i biblioteksverksamheten på Biskops-Arnö. Biblioteket förfogar över, och utvidgar fortlöpande, en stor samling av nordisk skönlitteratur. Det finns ett rikt utbud av tidskrifter från de nordiska länderna. En strävan finns också att ha en allt större nordisk bredd på våra författarsamtal. Bibliotekarie Alfred Arvidsson skriver även regelbundet om nordisk litteratur för Föreningen Nordens nyhetsbrev Utblick Norden.

NÅGRA KORTA NEDSLAG

- I mars fick Biskops Arnö besök av den socialdemokratiska delegationen i Nordiska Rådet
- I september deltog rektor Mats Lundborg på det nordiska litteraturpolitiska toppmötet i Göteborg.
- I september deltog Ellen Fiske, lärare på dokumentärfilmskursen, på dokumentärfilmfestivalen Nordiskt Panorama i Malmö.
- Under 2024 har Biskops Arnö haft sammanlagt 18 nordiska deltagare på de långa folkhögskolekurserna, höst och vår. ■

Föreningen Norden är huvudman för Stiftelsen Nordens Biskops Arnö, som bedriver Nordens Folkhögskola, Nordens Fotoskola och nordisk verksamhet.

Ordföranden har ordet

DET KÄNNES SOM i går, men det var faktiskt i juni 2024 som vi hade fullmäktigemöte på Biskops Arnö. Den då valda förbundsstyrelsen tackar för förtroendet och jag som ordförande har känt ett fint stöd från er medlemmar runt om i landet. Jag nämnde vi fullmäktigemötet att vi ska vara mer gränslösa i våra aktiviteter, och den känslan har förstärkts allteftersom jag besökt eller deltagit digitalt på olika möten runt om i landet.

Vi är verkligen en medlemsorganisation med hög kompetens, erfarenhet och nyfikenhet i samskapandet för ett öppet och mobilt Norden. Att lära av varandra för att stärka de mellanfolkliga banden har alltid varit vägen framåt för bildning, kulturell förståelse och demokratisk utveckling. Våra traditioner ger oss råg i ryggen att möta framtidens möjligheter och utmaningar visionärt och vidsynt, fokuserat och samtidsanpassat. Medlemskampanjen rullar på, och styrelsen både följer och leder den engagerat, vi inser naturligtvis att det kommer att ta tid att få in fler medlemmar, men lika viktigt är att varje förening och medlem gör en liten extra insats för att motivera fler - unga som äldre - att bli medlemmar i vår fina förening. Vår styrka i att göra skillnad för nordiskt samarbete bottnar i ett växande medlemsantal. Så låt oss försöka tillsammans.

Under 2025 är Sverige ordförande

för Föreningarna Nordens samarbete inom ramen för Föreningarna Nordens Förbund, FNF. Vi startade arbetet redan i samband med Nordiska rådets session i Reykjavik i oktober, där prioriteringar för det kommande året stod i centrum.

Pyry Niemi

En förutsättning för att vi ska kunna bedriva en bra verksamhet är att vi har ett långsiktigt och förutsägbart stöd både på nordisk och nationell nivå. Denna fråga har varit aktuell under hela 2024, och kommer att fortsätta vara det framöver.

Föreningen Norden har funnits i över 100 år. Vi är en del av en nationell och nordisk folkrörelse som bidrar till att stärka och utveckla relationer och samarbete över gränserna i Norden.

Ur svenskt perspektiv har den nya förbundsstyrelsen under året initierat ett framtidsinriktat arbete för Föreningen Norden. På vårt första möte tog vi fram en tydlig riktning för vårt arbete under den kommande mandatperioden. Vi ska vara en modig och innovativ förbundsstyrelse som visar riktning och stärker gemenskapen i föreningen och invånarnas roll i nordiskt samarbete. Genom att vi vågar utmana, aktivt påverka samhällsutvecklingen och kommunicera tydligt vill vi skapa värde för våra medlemmar - och bygga relevanta nätverk. Vi är en organisation som förvaltar vår historia, samtidigt som vi med mod och ambition blickar framåt för att möta utmaningar och möjligheter.

En tydlig kommunikation om förbundsstyrelsens arbete till medlemmar och förtroendevalda är ett av våra prioriterade områden för arbetet 2024-2026. Andra områden som vi ska prioritera är att:

- Stärka Föreningen Norden genom ökat lokalt engagemang med fler och mer aktiva medlemmar som bidrar till föreningens utveckling.
- Utveckla våra nätverk och aktivt

påverka politiken lokalt och nationellt för att på så sätt stärka vår förening och invånarnas roll i framtidens Norden.

- Säkra och utveckla föreningens långsiktiga ekonomiska förutsättningar.

Förbundsstyrelsen har även initierat ett framtidsinriktat arbete kring idéprogram och opinionsbildning, strategi, organisation och lokal verksamhetsutveckling.

Jag ser fram emot ett spännande och framgångsrikt 2025. Vi ses någonstans i Sverige och Norden! ■

Pyry Niemi
Ordförande Föreningen Norden

FÖRBUNDSSTYRELSEN 2024

Pyry Niemi, ordförande, Spånga,
Anette Mjöberg, vice ordförande,
Lund, **Berit Öström**, Pajala, **Sven-Olov Edvinsson**, Kasamark, Umeå,
Ella Turta, Helsingfors, **Anna Sofie Liebst**, Stockholm, **Lena Liljenhed Ekman**, Göteborg, **Elsie Hellström**, Strömstad, **Oliwer Karlsson**, Stockholm. Adjungerade: **Mats Lundborg**, rektor för Nordens Folkhögskola Biskops Arnö, **Linda Eikestam**, personalrepresentant, **Sven-Anders Svensson**, föreningsrevisor.

Ett öppet, demokratiskt,
samverkande och hållbart
Norden som utvecklas för
framtiden – av oss
tillsammans.

Föreningen Nordens vision

Verksamhetsberättelse 2025

Innehåll

3	Det här är Föreningen Norden	16	Katalysatorn ett gränslöst Norden
4	Generalsekreteraren har ordet	18	Det europeiska samarbetet
6	Riktlinjer och prioriteringar	20	Kommunikation och opinionsbildning
7	Föreningen Nordens strategi 2030	22	Nordenbarometern
8	Möten och dialog över gränser	23	Röster från samarbetspartners
10	Nordiskt sommarläger i Hillerød	25	Norden i skolan
12	Nordperspektiv	26	Nordisk litteraturvecka
13	Nordens samarbetspris	27	Biskops Arnö
14	Nordjobb	28	Ordföranden har ordet

Adress
Föreningen Norden
Box 1083
101 39 Stockholm

Kontakt
info@norden.se
08-506 113 00
www.norden.se

Sociala medier
Instagram: [foreningennorden_sverige](https://www.instagram.com/foreningennorden_sverige)
Facebook: [facebook.com/foreningennordensverige](https://www.facebook.com/foreningennordensverige)
Linkedin: Föreningen Norden

Det här är Föreningen Norden

FÖRENINGEN NORDEN GRUNDADES 1919 med syfte att främja och stärka samarbetet i Norden och med vår omvärld. Föreningen är en partipolitiskt och religiöst obunden medlemsorganisation som är öppen för alla som delar vårt ändamål och som vill verka för ett öppet, demokratiskt, samverkande och hållbart Norden. Föreningen Norden samverkar med nordiska systerföreningar i Föreningarna Nordens Förbund. Föreningen utvecklar och bedriver verksamhet för att främja och stärka samhörighet och samarbete i Norden, samt förvaltar och utvecklar samhällsuppdrag från Sveriges regering, Nordiska ministerrådet och EU-kommissionen.

SAMARBETEN ÖVER GRÄNSER

Utgångspunkten för vår verksamhet är att våra stora samhällsutmaningar delas över gränserna och att vi utvecklar bättre och mer framgångsrika lösningar på dessa tillsammans. Målet med arbetet är ett

MELLANFOLKLIGT UTBYTE

Med mellanfolkligt utbyte menar vi möten, dialog och samarbete över gränser.

inkluderande och välutvecklat mellanfolkligt utbyte i Norden och med vår omvärld. Genom vår verksamhet arbetar vi för att stärka dialogen mellan invånare och beslutsfattare i Norden samt att uppmuntra och möjliggöra nya möten, dialoger och samarbeten över gränser.

Vår vision

”Ett öppet, demokratiskt, samverkande och hållbart Norden som utvecklas för framtiden – av oss tillsammans.”

Föreningen Norden i siffror

77 lokalavdelningar som är organiserade i 22 distrikt

5656 medlemmar (huvud- och familjemedlemmar)

18 samverkande medlemmar

Generalsekreteraren har ordet

Foto: Magnus Sandberg

DE SENASTE FEM åren har jag haft förmånen att leda Sveriges största rörelse för nordisk samhörighet och mellanfolkligt samarbete. Den här krönikan blir min sista som generalsekreterare i Föreningen Norden, och jag vill därför ta tillfället i akt att både summera verksamhetsåret 2025 och reflektera över min tid i organisationen.

MITT UPPDRAG INLEDDES mitt under pandemin, i en tid då stängda gränser och restriktioner påverkade människor i hela Norden på sätt som få av oss tidigare upplevt. Samtidigt väcktes ett förnyat intresse för Norden och för betydelsen av ett nära nordiskt samarbete. För oss i Föreningen Norden blev pandemin en tydlig påminnelse om vårt uppdrag: att

stärka och främja samarbetet i Norden genom mellanfolkligt utbyte, relationer och dialog.

ERFARENHETERNA FRÅN DE senaste åren har visat att våra gemensamma värderingar inte kan tas för givna. De behöver ständigt vårdas, stärkas och utvecklas. Under 2025 har detta arbete tagit sig många uttryck. Vi har mött människor i hela Norden i olika åldrar i samtal om tillit, ett tema som är mer angeläget än någonsin i ljuset av den samhällsutveckling vi ser omkring oss. Genom möten, samtal och vår publikation Nordperspektiv fortsätter vi att lyfta tillit som en grundbult i det nordiska samarbetet.

UNDER ÅRET DELADE vi också ut Nordens

samarbetspris till den norsk-svenska polisstationen – ett starkt exempel på hur gränsöverskridande samarbete kan fungera i praktiken och bidra till trygghet, effektivitet och ömsesidigt förtroende.

2025 HAR DESSUTOM varit ett år av framtidsarbete för Föreningen Norden. Tillsammans med medlemmar, förtroendevalda och medarbetare har vi involverat ett hundratal personer i samtal om föreningens utveckling. Detta arbete har lagt grunden för en ny strategi fram till 2030, med tydliga prioriteringar och utvecklingsområden som ska stärka vår relevans och vårt genomslag i en föränderlig tid.

ETT SÄRSKILT GLÄDJEÄMNE under året har varit firandet av Nordjobb 40 år. Programmet fortsätter att vara en av våra viktigaste broar mellan unga i Norden. Under jubileumsåret har vi nått nya framgångar med fler arbetsgivare, rekordmånga svenska unga som söker Nordjobb och ett ökat antal unga nordbor som arbetar i Sverige. Det visar med all tydlighet att intresset för nordisk rörlighet och gemenskap är starkt – och växande.

I EN TID som präglas av säkerhetspolitiska förändringar och en alltmer osäker världsordning riktas nu ökad uppmärksamhet mot Norden. För ett starkt Norden krävs mer än politiska beslut – det krävs relationer, förståelse och förtroende mellan människor. Här har Föreningen Norden en viktig roll att spela.

JAG ÄR STOLT över de steg vi som organisation har tagit under de senaste åren för att rusta oss för framtiden. Och jag är djupt tacksam för alla människor jag har fått möta: medlemmar, förtroendevalda, medarbetare, samarbetspartners, ungdomar, forskare, lärare och beslutsfattare. Tillsammans visar vi att Norden är något vi bygger varje dag, tillsammans.

TACK FÖR FÖRTROENDET, för samtalen och för engagemanget. Jag lämnar mitt uppdrag med en ännu starkare tro på Norden – som idé, som gemenskap och som ett av våra viktigaste framtidsprojekt. ■

Josefin Carling
Generalsekreterare Föreningen Norden

ÖVRIGA ANSTÄLLDA PÅ FÖRBUNDSKANSLIET 2024

Caroline Liljegren, administrativ chef, Anders Bergström, ansvarig EU-projekt och finansiering, Milena Axklo, administrativ koordinator, Anna Scaramellini, verksamhetsutvecklare, Louise Hellbom, verksamhetsutvecklare, Sandra Zetterman, kommunikatör, Sarah Lindqvist, koordinator Nordjobb Sverige, Asli Tepecik Dis, processledare, Wilma Jensén, projektassistent Nordjobb (ESC-volontär), Linda Eikestam, administrativ koordinator (föräldraledig).

Jag är stolt över de steg vi
som organisation har tagit
under de senaste åren för
att **rusta oss för framtiden.**

Josefin Carling, generalsekreterare
Föreningen Norden

Riktlinjer och prioriteringar

Föreningen Nordens fullmäktige beslutade 2022 om riktlinjer och prioriteringar för arbetet till och med 2026. Under 2025 har vi genomfört olika insatser för att ta oss närmare att uppnå riktlinjerna "Norden för framtiden". Vi har även påbörjat ett arbete med att ta fram nya riktlinjer med sikte på 2030.

PRIORITERINGAR FÖR ARBETET UNDER 2025

- Föreningen ska vidareutveckla nya former för engagemang och involvering i arbetet med mellanfolkligt utbyte i Norden – med särskilt fokus på unga.
- Föreningen ska genom sin verksamhet bidra till att öka lärandet om och intresset för Norden samt om vikten av möten, dialoger och samarbete över gränser i Norden och Östersjöregionen
- Föreningen ska vidareutveckla former för samhällsdialoger och opinionsbildning om samhörighet och samarbete för framtiden i Norden och Östersjöregionen.
- Föreningen ska involvera fler målgrupper i arbetet, genom samarbete med individer, nätverk, näringsliv, offentliga aktörer, civilsamhällesorganisationer och akademi.

Tillsammans för ett starkare Norden

I över hundra år har Föreningen Norden bidragit till att forma och utveckla det nordiska samarbetet. Under året har föreningen inlett en strategiresa med sikte på 2030.

FÖR ATT KUNNA ta fram en ny strategi har vi ställt viktiga frågor kring föreningens framtida roll och hur vi tillsammans kan bredda och stärka engagemanget för Norden för framtiden. Längs vägen har vi samlat in medlemsrörelsens erfarenheter och idéer, för att förstå var vi står, vad som är viktigt att bevara, vad vi behöver förändra – och hur vi tillsammans skapar en verksamhet som möter framtidens behov.

Målet är att den nya strategin ska göra föreningen ännu tydligare i vårt syfte, starkare i vårt samarbete och mer relevanta i samhället.

DIALOGMÖTEN MED FRAMTIDSFOKUS

Under hösten 2025 träffades över hundra förtroendevalda och medlemmar i Föreningen Norden på fem dialogmöten. Mötena var en del av strategiarbetet som pågår fram till Fullmäktige 2026.

I Kiruna, Göteborg, Lund, Stockholm och Nordmaling fick deltagarna samtala och reflektera kring föreningens framtida

roll, utmaningar och möjligheter.

Ungdomsmedlemmen Sofia Karlsson fick upp ögonen för Föreningen Norden när hon sökte säsongsjobb i Norden via Nordjobbs hemsida. När hon blev inbjuden till dialogmötet i Stockholm valde hon att engagera sig för första gången.

– Jag har varit sugen på att engagera mig i en förening då jag upplevt världsläget som ganska bedrövligt på senaste tiden. Mina förväntningar inför mötet var att få chansen att diskutera de frågor kring Norden som jag själv grubblat över tillsammans med andra, vilket jag sannerligen fick, säger Sofia Karlsson.

Anette Mjöberg, ledamot i Föreningen Nordens styrelse i Lund och vice ordförande i förbundsstyrelsen, var med på dialogmötet i Lund.

– Eftersom Fullmäktige möts vartannat år är det så stimulerande att få träffa andra aktiva medlemmar från södra Sverige. Det är intressant att få uppdateringar om vad de har gjort för aktiviteter och hur

Dialogmöte i Stockholm.

deras föreningar fungerar. Det var också spännande att höra olika tankar angående styrkor och utmaningar vi har i föreningen, säger Anette Mjöberg.

STÖRRE INTRESSE FÖR NORDEN

Föreningen Nordens generalsekreterare Josefin Carling, som var med på samtliga dialogmöten runt om i landet, ser att vår oförutsägbara och oroliga omvärld kan hjälpa oss att tydliggöra betydelsen av föreningens verksamhet:

– Det märks att pandemins effekter på Norden och Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina har skapat ett större intresse och engagemang kring samhörighet och sammanhållning i Norden. Den utvecklingen har inneburit en nytändning för Föreningen Norden på många håll i landet.

Anette Mjöberg vill att fler ska få upp ögonen för Föreningen Norden och det nordiska:

– Jag tror att möten mellan människor

i Norden är oerhört viktigt för att öka förståelse och kunskaper mellan oss, men även för att se vikten av att vi måste samarbeta ännu mera. I dessa oroliga dagar känns det naturligt och viktigt att engagera sig i nordiska frågor och att få andra, oberoende av ålder, att bli intresserade av Föreningen Norden och andra nordiska aktörer som exempelvis Nordiska ministerrådets arbete. ■

STRATEGIARBETS FYRA DELAR

Del 1 (sommaren 2025): Lokala dialogmöten om nuläget

Del 2 (hösten 2025): Regionala dialogmöten om riktningen 2030

Del 3 (våren 2026): Förankring vid lokala och regionala årsmöten

Del 4 (sommaren 2026): Fullmäktigebeslut om nya riktlinjer 2026–2030

Möten och dialoger över gränser

Workshopserie om tillit på Nordiska museet

Hur kan vi stärka tilliten mellan människor? Vilken roll spelar enskilda individer för tilliten i ett samhälle? Och vad händer när tilliten brister? Föreningen Norden bjöd in till en workshopserie på Nordiska museet för att utforska ämnet.

UNDER 2025 FORTSATTE Föreningen Norden att utveckla metoder för meningsfulla möten mellan människor. Som en del av det arbetet genomfördes en workshopserie på Nordiska museet med fokus på ämnet tillit, dess betydelse i vardagen och tillitens roll i ett föränderligt samhälle. Workshopserien var en fördjupning inom ramen för vårt bredare arbete med nordiska dialoger över gränser och ett testtillfälle för att vidareutveckla former för möten och samtal mellan människor med olika erfarenhet och perspektiv.

TILLIT – NORDENS GULD

Under rubriken ”Tillit – Nordens guld?” ville vi testa hur metoder för öppna samtal, reflektion och samskapande kan bidra till att stärka den mellanmänniskliga tilliten. Med utgångspunkt i tanken att tillit byggs i mötet mellan människor, fick deltagarna utforska hur förtroende skapas, upprätt-

hålls och ibland utmanas både genom samtal, övningar och genom att uttrycka sig i ord, bild och övningar.

Förhoppningen var att genom att låta deltagarna mötas, utbyta perspektiv och samarbeta öka den mellanmänniskliga tilliten.

– Vi har alla ett stort ansvar för tilliten i samhället, samtidigt som det är en kollektiv process och upplevelse. Det är lätt att se hur det börjar i det lilla. I hur vi bemöter varandra i vardagen, hur vi kommunicerar, hur vi tar ansvar för våra handlingar, säger Louise Hellbom, verksamhetsutvecklare på Föreningen Norden.

SAMTAL OCH REFLEKTION

Under tre onsdagskvällar i maj möttes människor i olika åldrar och med olika bakgrund på Nordiska museet i Stockholm för att utforska tillitens roll i vardagen och samhället. Gruppen närmade sig ämnet ►

Inspirerade diskussioner under workshop på Nordiska museet i Stockholm.

Möten och dialoger över gränser

tillit som fenomen och fick möjlighet att dela med sig av egna tolkningar och erfarenheter.

Redan tidigt blev det tydligt att deltagarna lockats av ett gemensamt behov: att samtala och reflektera kring ett ämne de tyckte var högaktuellt – tillsammans med människor de annars inte skulle ha mött.

Deltagaren Sumbu Temo såg workshopserien som en möjlighet att få lära känna sig själv bättre och se vem hon är i en grupp.

– Jag vill öva på att vara mer öppen för andra och se vad som händer när jag medvetet försöker skapa tillit och ha mod att öppna mig mer. Främst vill jag försöka hitta en förståelse för hur vi kan bli mindre polariserande i samhället, säger Sumbu Temo.

Hon säger sig ha funderat mycket kring den tillit, eller bristen på tillit, vi har för varandra i samhället. Men det var första gången som hon satt ner och pratade om ämnet med människor hon inte träffat innan.

– Det var väldigt intressant att prata om tillit med andra, särskilt då vi inte

kände varandra sedan tidigare. Bara att prata med främlingar om tillit fick mig att känna mer tillit till andra. Jag antar att det beror på att det skapade en öppenhet och sårbarhet.

IDÉER SAMLAS IN

Reflektionerna och erfarenheterna från workshopserien utgör en del av föreningens pågående insamling av tankar och idéer om Nordens samtid. Materialet kommer att bidra till utvecklingen av metoder för hur vi kan mötas kring ämnen som tillit.

Erfarenheterna från workshopserien har dessutom lagt grunden för en vidareutveckling. Under 2026 planerar vi att i nära samarbete med Nordiska museet och olika nordiska samarbets- och systerorganisationer genomföra nordiska tillitsdialoger över gränser där människor får mötas både på plats och digitalt mellan de olika länderna. Syftet är att pröva nya former för möten mellan människor och samtidigt skapa fler arenor där tillit kan utforskas, delas och växa över landsgränserna. ■

Nordiskt sommarläger i Hillerød

Barn från hela Norden knöt vänskapsband

Under en vecka i juli fylldes några stugor i danska Nordsjälland med skratt, sång och samtal på olika nordiska språk. Det årliga nordiska sommarlägret lockade i år 72 barn mellan 11 och 15 år från Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige, med ett fullspäckat program.

NORDISKE LEJRSKOLE I Hillerød har varit mötesplats för barn från Nordens alla hörn sedan 1969, mot bakgrund av en mycket aktiv och engagerad vänortskedja mellan Ólafsfjörður (Island), Lovisa (Finland), Horten (Norge), Karlskrona (Sverige) och själva Hillerød i Danmark som startade projektet. Idag fortsätter sommarlägret att arrangeras under ledning av Föreningen Norden i Danmark, som tillsammans med de övriga nationella föreningarna tittar på möjligheter för att utveckla sommarerbjudandet för barn.

Under en vecka i slutet av juni och början av juli deltog barnen i ett fullspäckat program som kombinerar aktiviteter i naturen med kulturella inslag och möjligheter för deltagarna att leka och lära känna varandra. Årets program innehöll bland annat ett besök på en höghöjdsbana och klätterpark i skogen, en utflykt till Köpenhamn med besök på

Nordens hus och Tivoli, en guidad skattjakt i världsarvet Parforcejaktlandskap på norra Själland, simning och bågskytte.

– Det nordiska blir ett naturligt inslag i mötet mellan barnen, som behöver kommunicera med varandra med en blandning av skandinaviska och engelska i sina rum och vid frukostbordet. Barnen visade en nyfikenhet för att lära känna varandra med frågor om varandras vardag, kultur och språk, säger Anna Scaramellini, verksamhetsutvecklare på Föreningen Norden som var reseledare på lägret.

INTRODUKTION TILL NORDISKT SAMARBETE

På Nordens hus i Köpenhamn fick deltagarna en introduktion till det "officiella Norden" tack vare Brynhild Kalsø Hansen, sekretariatskoordinator, och Bjørn Markmann, studentmedhjälpare på Nordiska rådet. De berättade om de ►

Nordiskt sommarläger i Hillerød

”Jeg våknet klokka 6:45 for at romkompisene skulle jogge, men jeg var for lat. Frokost kl. 7.30. Jeg satt med 4 dansker, to svensker og 1 nordmann. Etter frokost dro vi til Tivoli. Men før det var vi ’turister’ og så på statuer og kongelig slottet. Etter det var det shopping. Jeg kjøpte nøkkelring til pappa og magnet til mamma.”

Deltagare från Norge. Ett bidrag till Nordiska museets insamling Nordiska dagar och nätter

nordiska institutionernas arbete och om vikten av nordiskt samarbete. Barnen fick höra exempel på hur samarbetet över gränser påverkar vår vardag – så som genom den fria rörligheten i regionen som gjorde att deltagarna som tog färjan mellan Helsingborg och Helsingör inte behövde visa upp en ID-handling, eller miljömärkningen Svanen som hjälper konsumenter i hela Norden att göra miljömedvetna val, bland annat i mataffären.

ÖKAD KÄNNEDOM GAV RESULTAT

Föreningen Nordens arbete med att öka kännedom om sommarlägret, öka engagemang hos medlemmar och utveckla projektet ledde till en större grupp deltagare en vanligt, femton totalt från Stockholm, Malmö eller Falkenberg, vars resor till och från Hillerød finansierades genom bidrag från Letterstedtska föreningen och Stiftelsen Ebba Lundbergs fond. En pilot genomfördes för att skapa nytt engagemang hos medlemmar som får en möjlighet att följa med som ”reseledare”, med ansvarar för deltagande barn under resan

och att hjälpa till med praktiska uppgifter samt med att öka tryggheten under lägerveckan. Kajsa Sörlin Jamte, som är 22 år och ungdomsmedlem, tog exempelvis tillfället i akt för att förlänga sin vistelse i Danmark efter att ha tillbringat flera veckor med att arbeta på ett danskt spenatodlingsföretag via Nordjobb. Barnen fick även ta del av det svenska samarbetet med Nordiska museet, då flera av dem deltog i en skrivarstuga under en regnig kväll. Genom att skriva dagbok om sina dagar på sommarlägret deltog de i Nordiska museets pågående insamling ”Nordiska dagar och nätter”

75 procent av deltagarna uppgav i slutet av sommarlägret att de hade upplevt mycket gemenskap med de andra deltagarna, och majoriteten berättade att de fått nya vänner, både från sitt eget land och från andra nordiska länder. Med ett betyg på 4,38 av 5 och många barn som önskar komma tillbaka nästa år ser vi fram emot att erbjuda fler barn och ungdomar en oförglömlig nordisk vecka även nästa sommar. ■

Perspektiv på tillit

Nordperspektiv är Föreningen Nordens publikation som sätter ljuset på en relevant och aktuell samhällsfråga i Norden och lyfter fram föreningens arbete. Temat för Nordperspektiv 2025/2026 var Tillit – Nordens guld.

TILLIT ÄR EN av grundstenarna i det Norden som vi känner idag, och det Norden vi vill bygga för morgondagen. Genom Nordperspektiv vill Föreningen Norden lyfta fram tillitens betydelse för en positiv samhällsutveckling, och starta ett samtal om hur vi alla kan bidra till att bevara och stärka tilliten i en orolig tid. Nordperspektiv 2025/2026 lanserades i samband med Nordiska rådets session i Stockholm i slutet av oktober.

Att invånare känner tillit till beslutsfattare, institutioner och till varandra skapar en stabil grund för samarbete och gör våra samhällen mer motståndskraftiga vid kriser. Men vad är egentligen tillit och hur kommer det sig att den blivit så stark just i vår region?

– Tillit är det som skapar samhället.

Det som finns mellan oss. Tilliten binder ihop, skapar gemenskap och leder till mer samarbete. Tillit handlar också om att vi inte bara jobbar för vårt eget bästa. Tillsammans kan vi nå högre mål genom att göra avkall på egna intressen för det gemensamma bästa.

Citatet kommer från Louise Bringelius, docent i företagsekonomi med inriktning organisation och ledning på Handelshögskolan i Stockholm. Hon har ägnat mycket tid åt tillitsbegreppet i sin forskning. I ett av reportagen i Nordperspektiv kan man läsa mer om hennes och andra experter syn på tillit.

POLITIKER HAR EN VIKTIG ROLL

Kristina Háfoss, rådsdirektör för Nordiska rådet och före detta finansminister på Färöarna, delar med sig av sina tankar om tillit i Nordperspektiv 2025/2026:

– Om medborgarna ska ha tillit till att de lever i ett tryggt och gott samhälle måste de ha förtroende för dem som leder samhället – och här har politikerna en viktig roll. Medborgarna måste kunna lita på att politikerna gör sitt bästa, utifrån deras åsikter och värderingar, för att skapa ett så bra samhälle som möjligt för alla. Om medborgarna förlorar tilliten till politikerna förlorar de också tilliten till att landet, kommunen och samhället leds på ett bra sätt. Utan tillit finns ingen trygghet. Och utan trygghet finns en grogrund för populism, extremism och att samhörigheten försvagas.

CIVILSAMHÄLLET ÄR EN UNIK RESURS

Civilsamhället har en bärande roll i att tilliten i Norden vuxit sig så stark. Folk-

rörelser och ideella föreningar är en unik resurs för innovation, gemenskap och demokrati.

– I civilsamhället kan vi mötas och öka vår förståelse för varandra. Vi får chansen att skapa både en gemensam verklighetsuppfattning och ett gemensamt engagemang, säger Ariane Rodert, enhetschef på enheten för policydialog i Svenska kyrkan, Sveriges största medlemsorganisation.

INVÅNARNA OCH TILLITEN

Vi har alla ett stort ansvar för tilliten i samhället, samtidigt som det är en kollektiv process och upplevelse. Louise Hellbom, verksamhetsutvecklare på Föreningen Norden, reflekterar kring tillitens betydelse i Nordperspektiv:

– Det är lätt att se hur det börjar i det lilla. I hur vi bemöter varandra i vardagen, hur vi kommunicerar, hur vi tar ansvar för våra handlingar. Tillit byggs inte av institutioner utan av människor.

Att vi som individer har ett stort ansvar för tilliten i samhället är Sumbu Temo, som deltagit i Föreningen Nordens workshopserie om tillit övertygad om:

– Det är viktigt att som enskild individ tänka på hur du bidrar till tillit, eller bristen på tillit. Hur samtalar jag med andra? Hur inkluderar jag andra och deras tankar och erfarenheter? Vi alla är del av tilliten vi skapar och bygger, säger Sumbu Temo. ■

Nordens samarbetspris

Den första gemensamma polisstationen mellan Sverige och Norge tilldelades Föreningen Nordens utmärkelse Nordens samarbetspris 2025. I juni delades priset ut på Nordiska museet i Stockholm.

NORDENS SAMARBETSPRIS SKA uppmärksamma samarbeten över de nordiska gränserna som bidrar till att föra de nordiska invånarna närmare varandra.

– Eda–Eidskog polisstation är ett unikt exempel på hur nordiskt samarbete kan bidra till trygghet och samhörighet i en gränsregion. Vi i Föreningen Norden är övertygade om att vi måste samarbeta för att lösa vår tids stora samhällsutmaningar. Den norsksvenska polisstationen är ett konkret bevis på att samarbete är möjligt även i väldigt svåra frågor, säger Josefin Carling, generalsekreterare i Föreningen Norden.

Gränsöverskridande samarbete är inget nytt för poliser i Norden, men den gemensamma polisstationen är den första i sitt slag. Stationen är strategiskt place-

rad mitt på landsgränsen vid Morokulien, på gränsen mellan Eda kommun i Sverige och Eidskog kommun i Norge.

– Brottsligheten har inga gränser idag. Samma brottslingar verkar på båda sidor, och ett “gränslöst” samarbete ger oss betydligt bättre möjligheter. Tillsammans är vi starkare än någon av oss var för sig. Jag är tacksam över att vi har tilldelats Nordens samarbetspris, och nu ska vi leverera på det som är vår uppgift, att skapa trygghet för invånarna i våra två länder genom dagligt samarbete på vår nya polisstation, säger Arne Norevik, chef på den norska sidan av Eda-Eidskog polisstation. ■

Ola Flisnes, Joakim Kristiansen, Josefin Carling, Arne Norevik och Jonas Wendel i samband med utdelningen av Nordens samarbetspris.

MER OM NORDENS SAMARBETSPRIS

Genom Nordens samarbetspris vill Föreningen Norden uppmärksamma samarbeten över de nordiska gränserna som ger mervärde och nytta för invånarna i Norden. Samarbetet ska ske över minst en nordisk gräns, varav en svensk. 2025 är andra året som priset delas ut. I en öppen nomineringsprocess under våren kom 35 nomineringar in med förslag på goda samarbeten runt om i Norden. I hård konkurrens utsåg en jury med nordiska representanter Eda-Eidskog polisstation till årets pristagare.

JURYMEDLEMMAR 2025

Pyry Niemi, ordförande i Föreningen Norden Sverige, juryns ordförande

Alexander Winge, ordförande Ungdomens Nordiska råd

Anna Florén, direktör Svensk-norska samarbetsfonden

Maimo Henriksson, Finlands ambassadör i Sverige

Rolf Elmér, direktör Nordregio

Sanne Houby-Nielsen, styresman och vd Nordiska museet

Allt fler unga söker sig ut i Norden

Intresset för Nordjobb växer. Fler svenska ungdomar söker sig ut i Norden för att arbeta, utvecklas och möta nya människor. 2025 slogs nya rekord – ett tydligt tecken på att viljan att upptäcka och arbeta i Norden är starkare än på länge.

INTRESSET FÖR NORDJOBb bland svenska ungdomar fortsätter att vara stort. För många är Nordjobb ett första steg ut i Norden, där möjligheten att arbeta, utvecklas och lära känna nya människor och platser står i centrum. Antalet svenska ungdomar som söker jobb via Nordjobbs platsbank fortsätter att öka och under 2025 har det kommit in 4300 ansökningar. Utvecklingen visar tydligt att intresset för att arbeta och uppleva Norden är starkt bland unga i Sverige.

MÅNGA TAR CHANSEN

Under året tog 465 svenska ungdomar möjligheten att arbeta i ett annat nordiskt land genom Nordjobb. De har haft anställningar inom en rad olika yrken och miljöer, från hundspanssförare i Norge till cafépersonal i Åbolands skärgård i Finland och arbete som fiskare på en ö utanför Ilulissat på Grönland. För delta-

garna ger Nordjobb inte bara arbetslivserfarenhet, utan även ökad självständighet, språkutveckling och nya perspektiv på Norden som en region att leva och arbeta i. Erika Willebrand Karp jobbade i norska Geiranger och säger så här:

– Jag tycker man ser en stor skillnad på hur de var innan och efter de ”säsongade”, att de är mycket mer sociala. Det kan ju lätt bli så att när man bor i en och samma stad, att man umgås med samma människor, och helt plötsligt kan du få kompisar som bor i andra delar av Sverige.

STÖD UNDER RESANS GÅNG

En central del av Nordjobbs erbjudande är det stöd som ges före, under och efter vistelsen utomlands. Deltagarna får hjälp med myndighetskontakter, boendefrågor och praktiska förberedelser samt tillgång till socialt stöd under tiden på plats. ►

Nordjobb

Under sommaren är Stockholmsområdet populärt bland nordjobbare.

Detta helhetsgrepp skapar trygghet för de unga som åker i väg och gör Nordjobb till ett tillgängligt och säkert sätt att våga ta steget ut i Norden.

SÄSONGSJOBBS UNDER VINTERN

Under 2025 kom 96 ungdomar till Sverige för att arbeta via Nordjobb, det högsta antalet sedan 2019. Nordjobb Sverige fortsätter därmed att växa. 2025 var det dags för Nordjobb Sveriges andra vintersäsong, och antalet deltagare mer än fördubblades. Vintersäsongen har ett särskilt fokus på Region 10-kommunerna i Norrlands inland, där utmaningarna med att hitta säsongspersonal är stora. Inför vintersäsongen 2026 har intresset fortsatt att öka och antalet nordjobbare i Sverige har under den kommande vin-

tersäsongen återigen nästan fördubblats jämfört med 2025.

LÅNGSIKTIGA SAMARBETEN

Fokuset för rekrytering av nordjobbare till Sverige ligger fortsatt på geografiska hubbar, där långsiktiga samarbeten med arbetsgivare och lokala aktörer skapar goda förutsättningar för både deltagare och arbetsplatser. Detta arbetssätt bidrar till stabilitet, kvalitet och möjligheten att utveckla Nordjobbs erbjudande över tid. Under sommarsäsongen är Stockholmsområdet en särskilt populär plats att arbeta på. På den internationella arbetsplatsen Skärgårdens Kanot beskriver Theresa Kroh samarbetet med Nordjobb och vad det bidrar med så här:

– Vanligtvis har vi många interna-

tionella gäster, så det är väldigt fint och hjälpsamt att kunna anställa personal som också kommer från olika delar av världen. Nordjobb är en fantastisk plattform för små företag som anställer säsongarbetare, eftersom vi inte alltid har samma räckvidd som större företag. Det är lätt att bli förbisedda, och då är det väldigt värdefullt att ha Nordjobb som en hjälpende hand.

För nordjobbare som kommer till Sverige erbjuds ett kultur- och fritidsprogram som syftar till att skapa mötesplatser och gemenskap under vistelsen. Under året har aktiviteter genomförts i form av språkevenemang, museibesök och utflykter, bland annat en eftermiddagstur i Stockholms skärgård. Aktiviteterna ger deltagarna möjlighet att lära känna varandra, Sverige och det svenska språket bättre och bidrar till en rikare helhetsupplevelse av Nordjobb.

GEMENSAM RESA TILL ÅLAND

Under sommaren 2025 beviljades Nordjobb även medel från Svensk-finska kulturfonden för att genomföra en gemensam resa till Åland i samarbete med Pohjola-Nordens ungdomsförbund och Föreningen Norden Åland. Resan gav nordjobbare i Sverige, Åland och Finland möjlighet att mötas över gränserna under en 24-timmars resa till Mariehamn. Deltagarna besökte Föreningen Norden Åland och flera museer där de fick ta del av Ålands historia, samtidigt som de fick möjlighet att utbyta erfarenheter, jämföra sina upplevelser och knyta kontakter över

landsgränserna.

Genom både arbete och gemensamma aktiviteter bidrar Nordjobb till att skapa bestående möten mellan unga människor i Norden. Programmet fortsätter därmed att spela en viktig roll för ungas rörlighet, kompetensutveckling och känsla av nordisk gemenskap. ■

NORDJOBB

Antal unga från Sverige som har sökt Nordjobb 2025: 4300

Antal unga från Sverige som har nordjobbat 2025: 465

Antal Nordjobbare i Sverige 2025: 96

Katalysatorn ett gränslöst Norden

För att stärka utbytet mellan människor i Norden har Föreningen Norden sedan 2022 erbjudit finansiellt stöd för lokal verksamhet genom Katalysatorn ett gränslöst Norden.

KATALYSATORN VÄNDER SIG till föreningens lokalavdelningar och distrikt i hela landet och möjliggör idéutveckling och genomförande av möten, dialoger och samarbeten över gränser. Katalysatorn finansierar lokal och regional verksamhetsutveckling och uppmuntrar till samarbete med nya organisationer, aktörer och målgrupper utanför den egna lokala eller regionala verksamheten. Medel kan användas för att testa en idé i liten skala, som sedan kan vidareutvecklas och fördjupas över tid. 11 projekt beviljades medel från katalysatorn under 2025. ■

11 PROJEKT BEVILJADES MEDEL FRÅN KATALYSATORN UNDER 2025

Föreningen Norden Norra Bohuslän: "Fest på gränsen", utdelning av priset "Gränslösa affärer"
Föreningen Norden Nordmaling: Nordisk sommarträff, Brukets dag vid Olofsfors bruk
Föreningen Norden Arvika: Café Norden i samband med Nordens dag 2025
Föreningen Norden Östersund: Jämt-trønderska historiedagarna 2025
Föreningen Norden Skellefteå: Nordiskt evenemang på Berättarfestivalen i Skellefteå
Föreningen Norden Värmland: Nordiska aktiviteter på Värmlands Bokfestival i Karlstad
Föreningen Norden Arvika: Fredskonsert på kulturhuset Ritz
Föreningen Norden Boden: Projekt för social integration, "New in Boden"
Föreningen Norden Blekinge: Cafékväll med fokus på Grönland
Föreningen Norden Stockholm: Evenemang på Nordiska museet
Föreningen Norden Jämtland: Aktiviteter för att fira föreningens 100-årsjubileum

Katalysatorn ett gränslöst Norden: Tre lokala samarbeten

Kulturfest vid gränsen

Ett samarbete mellan Norra Bohuslän och Halden

VID DEN HISTORISKA Svinesundsbron arrangerade lokalavdelningen i Norra Bohuslän, tillsammans med Föreningen Norden i Halden en kulturfest som firade både historiska och framtida samarbeten. Projektet är ett bra exempel på ett mellanfolkligt utbyte där boende, besökare och näringsliv möts över landsgränsen. Genom det nyskapande priset ”Gränslösa affärer” har de också

lyckats engagera det lokala näringslivet och synliggjort vikten av nordisk samverkan för att främja regional tillväxt. Med historiska vandringar, lokala artister och samtal om gränsregional utveckling har festen inte bara stärkt banden mellan Sverige och Norge, utan också skapat eller kanske åter-skapat en levande mötesplats för alla åldrar mitt i den gemensamma gränsregionen.

Social integration i Boden

Ett samarbete mellan Olofsfors bruk och Föreningen Norden

BODEN BEFINNER SIG i en historisk samhällsomställning med inflyttning till norr på grund av behovet av arbetskraft och här har lokalavdelningen tagit en aktiv roll för att integrera och dela med sig till stadens nya invånare. Genom projektet ”New in Boden” har lokalavdelningen i samarbete med kommunens inflyttningsservice, skapat aktiviteter där nyanlända familjer

och etablerade bodensare kan mötas under lättsamma former. Fokus har legat på personlig kontakt och social integration. De lokala och kulturella aktiviteterna har lagt grunden för ny gemenskap. Projektet visar oss hur vi i Föreningen Norden kan vara en viktig aktör i lokalsamhället genom att både välkomna världen till Norden och Norden till världen på ett lokalt plan.

Nordisk sommarträff i Nordmaling

Ett samarbete mellan Olofsfors bruk och Föreningen Norden

UNDER SOMMAREN 2025 arrangerade lokalavdelningen i Nordmaling en nordisk sommarträff på Olofsfors bruk i samband med ”Brukets dag” som är ett välbesökt lokalt event med cirka 500 deltagare. Genom ett samarbete med Föreningen Norden i Wasa, Finland, skapades en levande mötesplats som nådde en betydligt bredare publik än den ordinarie verksamheten. Programmet erbjöds helt kostnadsfritt och var utformat för att locka alla åldrar till samtal om nordisk samkänsla.

I den fina bruksmiljön anordnades bland annat sagostunder för barn baserade på Tove Janssons litteraturskatt, ett initiativ som genomfördes i nära samverkan med Nordmalings bibliotek. För den

vuxna publiken fanns ”Café Norden” i centrum. Där möttes kulturprofiler från både Sverige och Finland, däribland författare och hantverkare, för att diskutera nordisk kultur och regionalt samarbete. I samband med samtalen uppmärksammades även det lokala priset ”Årets Nordist”, som föreningen instiftat för att främja det nordiska engagemanget i bygden.

Under hela dagen fanns representanter från både lokalavdelningen, distriktet och nordiska vänner på plats för att informera om föreningens arbete och möjligheter som Nordjobb. Dagen avslutades med en konsert och kombinerade lokala traditioner med ett konkret nordiskt utbyte på ett mycket effektivt sätt.

Det europeiska samarbetet

Samverkan och utveckling

Föreningen Norden har två uppdrag inom EU:s strategi för Östersjöregionen: att leda Policy Area Education och att stödja Sveriges regering i strategins genomförande. Genom forum, workshops och nätverk stärker föreningen transnationellt samarbete för att möta regionens samhällsutmaningar.

UPPDRAGEN HANDLAR OM att samla myndigheter och organisationer till samarbete mellan olika sektorer, olika nivåer och med andra länder för att ta fram lösningar på dagens mest komplicerade samhällsutmaningar. Det kan handla om utmaningar till följd av klimatförändringar, demografiska utmaningar eller att underlätta integration av flyktingar. För att bara nämna några av de utmaningar som ingår i strategin.

POLICY AREA EDUCATION är ett av 14 policyområden inom Östersjöstrategin. Uppdraget att leda policyområdet delar Föreningen Norden med Hamburg. I policyområdet ingår utbildnings-, forsknings-, arbetsmarknads-, samt integrationspolitiken. Uppdraget har föreningen från EU-kommissionen och

regeringarna i de åtta medlemsländerna i Östersjöregionen. Genomförandet av den handlingsplan som reglerar uppdraget sker inom samverkansplattformar som samlar myndigheter och organisationer. Idag finns tre plattformar varav två riktar sig till utsatta grupper av unga samt till främjande av samarbete inom forskning. Insatser för att stödja långtidsarbetslösa unga i deras väg till utbildning och arbete är ett prioriterat område men även att minska antalet skolavhoppare. Inom forskning fokuserar insatserna på samarbete inom freds- och konfliktforskning men även inom "life sciences". I samarbetet med Ukraina bistår Policy Area Education i arbetet med att etablera folkhögskolor i landet och genom dem bidra till lokal demokratiutveckling. ►

Det europeiska samarbetet

ECONOMY OF WELLBEING of people är den tredje samverkansplattformen inom Policy Area Education. Plattformen har utvecklats under tre år i nära samarbete med kollegorna i Policy Area Health och syftar till att stärka kopplingen mellan sociala investeringar, arbetsmarknad, utbildning och hälsa som en integrerad del av hållbar regional utveckling i Östersjöregionen.

Två förstudier har genomförts, varav den senaste avslutades i augusti 2025 med en rapport som innehåller rekommendationer kring både struktur och tematiskt innehåll för plattformen. Under hösten har Region Västerbotten beslutat att ta ansvar för att leda och

vidareutveckla plattformen som en långsiktig samverkansstruktur. Förstudien som genomfördes under ett år finansierades av Europeiska Socialfonden. Över 700 personer kontaktades i 10 länder och nära 100 intervjuer genomfördes med aktörer från olika sektorer och nivåer. Inledningsvis fokuseras arbetet på tre övergripande områden:

1. Psykisk hälsa och sociala kontakter i arbetslivet
2. Hälsosamt åldrande, vårdekonomi och åldersinkluderande arbetsmarknader
3. Kompetensutveckling och livslångt lärande

UNDER KOMMANDE ÅR ligger fokus på att etablera tematiska arbetsformer, stärka regionalt och transnationellt ägarskap samt koppla plattformen till relevanta EU-processer och finansieringsmöjligheter.

KOMPETENSUTVECKLING FÖR INTERNATIONELL samverkan är ett område som föreningen arbetar med sedan 2018. Många av dagens samhällsutmaningar kräver samarbete både mellan sektorer, mellan olika nivåer och med andra länder. Föreningen Norden ansvarar för Östersjönätverket som idag har 600 medlemmar, svenska myndigheter och organisationer som arbetar med Östersjöstrategin.

För att öka delaktigheten behöver vi öka kunskapen om Östersjöstrategin och hur myndigheter eller organisationer kan använda strategin i sitt utvecklingsarbete. Föreningen Norden erbjuder kompetensutveckling för denna samverkan. Tillsammans med fem myndigheter genomförs regionala workshops. Under året genomfördes två regionala workshops. Den första under våren i Simrishamn med Europa Direkt Sydskané som värd. Temat var ökad användning av restströmmar från gröna och blå näringar för en hållbar grön och blå tillväxt. Under hösten hölls en workshop i Visby med Region Gotland som värd. Temat var havsmiljön i det lokala och regionala utvecklingsarbetet. ■

Foto: nordisklitteratur.org

Ett starkare nordiskt samarbete i en orolig tid

Norden har varit på allas läppar under året, och det har vi tagit vara på i kommunikationsarbetet. I debattartiklar, nyhetsbrev, sociala medier och genom fysiska event har vi lyft fram behovet av att satsa på det nordiska samarbetet i en orolig tid.

GENOM VÅR KOMMUNIKATION och opinionsbildning vill vi öka intresse för Föreningen Norden och vår verksamhet, och samtidigt visa på betydelsen av att vi möts, för dialog och samarbetar över gränserna i vår region.

NORDENS DAG 23 MARS

Nordens dag är en möjlighet att lyfta vikten och mervärdet av nordiskt samarbete till en bredare målgrupp. I lokala och regionala debattartiklar skrev föreningens lokala avdelningar och distrikt från norr till söder att i oroliga tider är det extra viktigt att satsa på relationer och samarbete i Norden. Debattartikeln publicerades i lokala versioner i en rad tidningar runt om i landet. Bland annat i

Blekinge läns tidning, Vestmanlands läns tidning, Bohuslänningen, Norra Halland, Östersunds-Posten, Norran, Blekinge läns tidning, NWT, Norrbottens-Kuriren, Värmlands Folkblad och Södermanlands Nyheter.

Ur artikeln: ”Svenskarnas oro för omvärldsläget är rekordstor, enligt en aktuell undersökning från SOM-institutet vid Göteborgs universitet. Den säkerhetspolitiska situationen i vårt närområde är det som oroar mest – 44 procent av svenskarna i undersökningen är mycket oroliga för militära konflikter. I oroliga tider är det extra viktigt att satsa på relationer och samarbete i vårt närområde.” Under 2025 hade Sverige presidentskapet i Nordiska rådet. I samband med Nordens

dag arrangerade vi ett välbesökt frukost-samtal med Nordiska rådets president Heléne Björklund på Nordiska museet.

NORDJOBB 40 ÅR

Under året firade vårt arbetsmarknadsprogram Nordjobb 40 år. Nordjobb uppmärksammades i flera medieinslag, bland annat av SVT Uutiset och SVT Värmland. Nordjobbare i Arjeplog lyftes i ett inslag i SVT Norrbotten.

För att lyfta Nordjobbs bidrag till ett integrerat Norden och vikten av att undanröja onödiga gränshinder på arbetsmarknaden skrev Föreningen Nordens ordförande Pyry Niemi på Altinget debatt i september:

”Trots att det finns stora behov av

säsongspersonal och trots att vi har haft en öppen nordisk arbetsmarknad sedan 1950-talet finns påtagliga gränshinder. Att få ett samordningsnummer, som krävs för att kunna jobba och få ut din lön på ett lagligt sätt i Sverige, är en långdragen och komplicerad process.

I år är Sverige president för de nordiska parlamentens samarbetsorgan Nordiska rådet. En av de prioriterade frågorna är att visa vardagsnyttan med det nordiska samarbetet. Det pratas mycket om vikten av att undanröja gränshinder i människors vardag. Nu är det dags att gå från ord till handling. Ett absolut minimum är gemensamma elektroniska ID-lösningar som fungerar över gränser.”

MEDLEMSBREVET VI I NORDEN

Medlemsbrevet landade i medlemmar-nas brevlådor i maj och november. Med nyheter och inspiration, medlemserbjudanden och resereportage ska Vi i Norden skapa en känsla av gemenskap inom föreningen och locka medlemmar till mer läsning och ökat engagemang.

Det digitala nyhetsbrevet Utblick Norden, med cirka 5 000 prenumeranter, skickades ut fyra gånger under året till medlemmar och andra som valde att prenumerera på nyhetsbrevet via norden.se. Nyhetsbrevet innehåller nyheter från Norden, inspirerande resereportage och personporträtt samt tips på stipendier, resor och utbyten.

FLER FÖLJARE I SOCIALA MEDIER

Vi ser fortsatt en stadig ökning av följare och aktivitet i föreningens kanaler på LinkedIn, Instagram och Facebook.

Nordenbarometern 2025

85 procent av personerna i undersökningen tycker det behövs **mer samarbete** inom Norden.

Två av tre känner större tillit inom Norden

Tillit är fortsatt Nordens starkaste tillgång. Enligt Nordenbarometern 2025 känner två av tre större tillit till människor i de nordiska länderna än i övriga Europa.

ATT TILLIT ÄR Nordens guld bekräftas i Nordenbarometern 2025. I undersökningen svarar två av tre att de känner högre tillit till människor i de nordiska länderna än till människor i andra delar av Europa.

– Att människor känner tillit till varandra är en bra grund för samarbete. I oroliga tider sätts tilliten och samarbetet på prov och då behöver vi stå samman både på ett politiskt plan och som befolkningar, säger Josefin Carling, generalsekreterare i Föreningen Norden.

Mer än hälften av personerna i undersökningen har träffat eller haft utbyte med en person från ett annat nordiskt land under det senaste halvåret. De flesta privat, genom jobbet eller skolan.

– Det är positivt att mer än varannan svensk har haft kontakt med en person från en annan del av Norden. Att vi möts och lär känna varandra stärker samhörighet och bygger tillit mellan människor. Vi som organisation vill

såklart att den siffran ska bli högre. Det är banden mellan människor som lägger grunden för ett starkt samarbete, säger Josefin Carling.

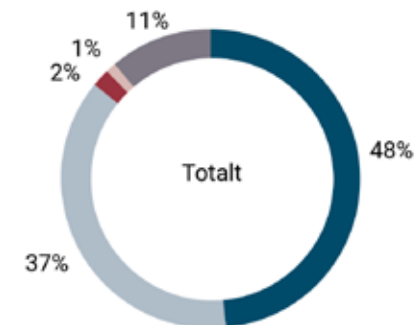
85 PROCENT AV PERSONERNA i undersökningen tycker att det behövs mer samarbete inom Norden. Det är en minskning från 90 procent i Nordenbarometern 2023. Dessutom är något fler tveksamma till om det behövs mer nordiskt samarbete. Totalt svarar 11 procent i undersökningen att de är tveksamma till mer nordiskt samarbete. År 2023 var totalt 7 procent tveksamma.

– Stödet för det nordiska samarbetet är fortfarande väldigt högt, och det är såklart positivt. Men om vi ser en fortsatt minskning måste vi höja ett varningens finger. Samarbetet byggs och stärks underifrån av människor som ser ett värde i att vi samarbetar över gränser. Om stödet minskar kan samarbetet tappa sin legitimitet, säger Josefin Carling.

Mer samarbete

Det behövs mer samarbete inom Norden för att klara framtida utmaningar

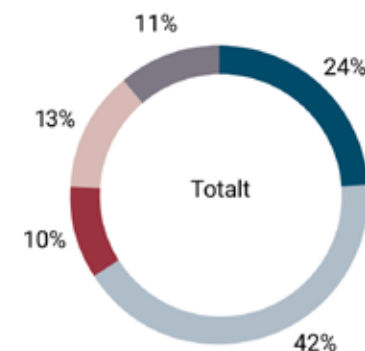
- Instämmer helt
- Instämmer delvis
- Instämmer delvis inte
- Instämmer inte alls
- Tveksam, vet ej

Tillit i Norden

Jag känner tillit till människor i de nordiska grannländerna i högre utsträckning än till människor i andra länder i Europa.

- Instämmer helt
- Instämmer delvis
- Instämmer delvis inte
- Instämmer inte alls
- Tveksam, vet ej

Under 2024 och 2025 var Sverige ordförande i Nordiska ministerrådet och president i Nordiska rådet. Men frågan är om dessa politiska satsningar har fått genomslag i befolkningen.

– Det är bra att vi tar ledartröjan i de nordiska samarbetsstrukturerna, men det räcker inte för att hålla samarbetet aktuellt och relevant i befolkningen. Vi behöver visa upp goda exempel på

hur samarbete över gränser ger värde i människors vardag. Det behöver finnas en bred palett av aktörer som jobbar med detta på olika plan, och här spelar civilsamhället en särskilt viktig roll, säger Josefin Carling. ■

Röster från samarbetspartners

Hanaholmen

Hanaholmen – kulturcentrum för Sverige och Finland har ett nära samarbete med Föreningen Norden, inte minst i Sverige. Organisationerna delar en gemensam ambition, det vill säga att stärka och utveckla det nordiska samarbetet, och har en gemensam samsyn kring grundläggande värderingar som demokrati och hållbarhet.

"Kontakten med barn och unga utgör en särskilt viktig del av arbetet. Genom gemensamma evenemang och projekt samt genom att involvera Hanaholmens Svenska nu-nätverk skapas mötesplatser som främjar engagemang, delaktighet och kunskapsutbyte över nations- och generationsgränserna. Under 2025 var det speciellt glädjande för oss att Föreningen Norden deltog i Hanaholmens 50-årsfirande genom att samarrangera en dialog om civilsamhällets framtid. Diskussionen betonade vikten av nordiskt samarbete i en tid av samhällsliga förändringar och gav nya perspektiv på hur civilsamhället kan fortsätta spela en aktiv och konstruktiv roll i Norden."

Ina Lindberg, sakkunnig, högre utbildning och forskning, Hanaholmen

Foto: Robert Lindström

Röster från samarbetspartners

Argentis Arjeplog

Arjeplog i Norrbotten är Sveriges mest glesbefolkade kommun, men befolkningen fördubblas varje vinter. Kommunen är världens ledande centrum för fordons-tester i arktiskt klimat, och behovet av säsongspersonal mellan januari och april är stort. Matchningen med arbetsmarknadsprogrammet Nordjobb blev en succé.

"Vi har länge haft utmaningar att hitta säsongspersonal för våra verksamheter i Arjeplog som är säsongsbetonade, och Nordjobb passade perfekt för våra behov. De företag som nyttjat Nordjobb har varit väldigt nöjda och de vill alla fortsätta med samarbetet. Det har varit ett trevligt inslag i vårt lilla samhälle med dessa ungdomar som funnits på olika anläggningar och gett ny energi även till befintlig personal. Vi har fått positiv feedback från ungdomarna och vissa har valt att komma tillbaka flera säsonger vilket är ett gott betyg. Jag hoppas att Nordjobb får möjlighet att utvecklas ytterligare i många år framöver och att detta nordiska gränsöverskridande samarbete fortsätter. 2025 var andra året med nordjobbare i Arjeplog. I januari kom 13 unga nordbor till Arjeplog för att arbeta på hotell. Under sommaren arbetade 16 nordjobbare på hotell, restaurang och även inom Arjeplogs kommuns äldreomsorg, hemtjänst och LSS."

Anna-Lena Le Goascogne, destinationsutvecklare
Argentis Arjeplog

Digital plattform för undervisning

Norden i skolan är en gratis digital undervisningsplattform som riktar sig till lärare i hela Norden. Plattformen drivs av Föreningarna Nordens Förbund med stöd från Nordiska ministerrådet.

SYFTET MED NORDEN i skolan är att stärka banden mellan de nordiska länderna genom att öka kunskapen om varandra och genom att introducera barn och ungdomar till de nordiska språken. Plattformen Norden i skolan består av ett stort urval av spännande material med arbetsuppgifter framtagna utifrån de nordiska läroplanerna samt verktyg som möjliggör för elever att knyta vänskapsband över landsgränser och se sig själva i ett större sammanhang.

Ett sådant verktyg är Nordisk skolchatt, en rotationschatt, som ger elever möjlighet att prata med andra elever i Norden. Under chatten dyker slumpartade frågor eller diskussionsämnen om ett förutbestämt och aktuellt tema upp

så att alla deltagare ser dem. Under 2025 fick över 2137 elever testa på grannspråskommunikation med jämnåriga från andra nordiska länder genom Nordisk skolchatt. Nästan 3800 nya lärare registrerade sig på plattformen, varav 1640 av dessa var från Sverige.

Under året utvecklades nytt undervisningsmaterial för gymnasieskolan, inom ramen för projektet NordUng. Projektet pågår till och med 2026 och drivs av Köpenhamns universitet med syftet att stärka gemenskapen mellan gymnasieelever i Norden. I projektet medverkar skolor, lärare och didaktiska utvecklingskonsulenter från Danmark, Norge, Sverige och Färöarna. Lärare och elever som deltar i projektet utvecklar,

2137 elever deltog i Nordisk skolchatt under 2025.

Foto: Norden i skolan

testar och kvalitetssäkrar undervisningsmaterial tillsammans med sina utvecklingskonsulenter. När materialet är klart publiceras det på Norden i skolan, fritt att använda. Materialen behandlar allt från stora, samhällsaktuella teman som demokrati, energiutmaningar och jämställdhet till mer specifika frågeställningar, till exempel slaveriet i Norden, de nordiska välfärdsstaterna och representationer av islam och kristendom i populärkulturen.

Teamet bakom Norden i skolan arbetar aktivt med att möta lärare och elever runt om i Norden för att testa och utveckla egna material och själva plattformen. Under 2025 arrangerade Norden i skolan fysiska lärarseminarier i Finland och Island, samt ett webinarium för lärare

från hela Norden. Norden i skolan har också i samarbete med Föreningen Norden i Sverige medverkat i Nordplusprojektet MERI, och därmed fått chansen att testa undervisningsmaterial tillsammans med elever från de deltagande gymnasieskolorna från Danmark, Finland, Färöarna, Island, Norge och Sverige. Slutligen har Norden i skolan även bjudits in till att medverka i utbildningen av nya ”nordiska språkpiloter” (ett projekt vars huvudsakliga syfte är att vidareutbilda nordiska modersmålslärare och lärare i nordiska språk som främmande språk startat 2007) i Lysebu, Norge, två gånger under året. ■

Högläsning av nordisk litteratur

Nordiska litteraturveckan är ett högläsningsevenemang då samma nordiska litteratur relaterad till ett valt tema läses upp samtidigt i hela Norden, Baltikum och andra Norden-intresserade institutioner runt om i världen. 2248 olika institutioner deltog i litteraturveckan 2025. 570 av dem i Sverige.

NORDISKA LITTERATURVECKAN ÄGER rum vecka 46 varje år för att uppmärksamma nordisk litteratur, kultur och gemenskap i Norden och omvärlden. Under samma vecka arrangerar bibliotek, skolor och andra kulturinstitutioner högläsningsevenemang för barn och unga på morgonen (kura gryning) och för vuxna på kvällen (kura skymning). Projektet administreras av Föreningarna Norden som tillsammans med representanter från samtliga nationella föreningar beslutar om ett tema och högläsningstexter för året.

Temat för litteraturveckan 2025 var samhörighet i Norden, med syftet att uppmärksamma och få deltagare i alla åldrar att reflekterar kring det som bin-

der oss samman över nationella gränser. Samhörighet i Norden är en förutsättning för ett stabilt samarbete; genom nära personliga relationer, gemenskap i grupper och breda partnerskap över landsgränser. Den innefattar bland annat en känsla av gemenskap, lojalitet, tillhörighet och ömsesidigt stöd. Samhörighet i Norden bygger på att vi delar liknande värderingar och har något gemensamt som vi vill värna tillsammans. Det handlar om att stötta varandra – både i goda och i svåra tider – och vilar på tillit och ömsesidig respekt.

Temat utforskades genom de utvalda högläsningstexterna: barnen fick ta del av en färöisk berättelse genom bilderboken En hund, en katt och en mus (2004) av

Foto: nordisklitteratur.org

15 av Föreningen Nordens lokalavdelningar arrangerade högläsningsevenemang.

Bárður Oskarsson. I boken möter vi tre djur som trots sina olikheter bestämmer sig för att samleva och prata igenom sina problem med varandra. Genom högläsningen på kvällen transporterades de vuxna i stället till en kall och regnig natt i Norge. I romanen Sömnlösa (2007) av Nobelpristagaren Jon Fosse följer vi Alida och Asle, som vandrar genom Bjørgvin i jakt på arbete och en plats att bo. Alida är höggravid, men ingen är villig att erbjuda dem en plats att övernatta...

STORT INTRESSE FÖR LITTERATURVECKAN

Nordisk litteraturvecka lockar bibliotek och skolor till att uppmärksamma nordisk litteratur. 2025 var det totalt 2248 institutioner som registrerade sig som deltagare. Sverige kom på andra plats sett till

antalet anmälda med 570 (efter Litauen, som fortsatt visar Baltikums stora intresse för nordisk kultur med 777 anmälda evenemang). 15 av Föreningen Nordens lokalavdelningar fortsatte visa sin kärlek för traditionen genom att arrangera högläsningsevenemang, från Kalix i norr till Lund i syd, ofta i samarbete med sitt lokala bibliotek. Ofta kombineras högläsningen med andra sorters kulturarrangemang: Föreningen Norden Arvika samlade nästan 50 personer för Kura skymning, som även bjöd på musikinslag genom uppträdandet av norska visor. ■

Den nordiska verksamheten på Biskops Arnö

En mötesplats för människor från Norden

Den nordiska verksamheten på Biskops Arnö handlar om att skapa en mötesplats för människor från de nordiska länderna, där de får en möjlighet att träffas och utbyta erfarenheter inom sina områden. Här följer ett axplock från verksamheten 2025.

DET NORDISKA DEBUTANTSEMINARIET

Debutantseminariet riktar sig till författare som debuterat i de nordiska länderna, inklusive de självständiga områdena, under det senaste året. 2025 deltog 19 nordiska författare från Sverige, Norge, Danmark, Island, Grönland, Åland, Finland och Färöarna. Seminariet bestod av föreläsningar, gästlärare, praktiskt arbete och uppläsningar, med gott om tid till informella möten och samtal. Temat var ”versioner” och seminariet besöktes av Jennifer Hayashida (Sverige/USA), Ana Stanicevic (Finland) och Thomas Alm (Sverige) som i sina praktiker som översättare, poeter, förläggare och pedagoger på olika sätt förhåller sig till temat.

SEMINARIUM OM ISLÄNSK LITTERATUR

8 maj höll vi ett seminarium med fokus på det livaktiga isländska litteraturlivet med inbjudna författare och översättare. John Swedenmark, Sveriges ledande översättare från isländska, var en huvudperson i pro-

grammet. Inbjudna författare var Kristín Ómarsdóttir och Sigríður Hagalín Björnsdóttir, samt Ana Stanićević, universitetslektor och kännare av isländsk litteratur.

ISLANDSDAGARNA

I anslutning till seminariet om isländsk litteratur arrangerade Biskops Arnö Islandsdagarna. Seminariet syftade till att tvärkonstnärligt fortbilda sig inom den isländska litteraturen och samtidigt samt att knyta kontakter och initiera samarbeten. Deltog gjorde författarna Sigríður Hagalín Björnsdóttir och Kristin Omarsdóttir (Island) samt den serbisk-nordiska språkvetaren och poeten Ana Stanicevic, författaren och bildkonstnären Jo Loui Borup (Danmark), poeten och kompositören Rickard Eklund (Finland), och från Sverige författaren och konstnären Kajsa Sundin, poeten, chefredaktören och arrangören Jonathan Brott samt poeten, kritikern och översättaren Kristoffer Appelvik Lax.

NORDPLUSPROJEKTET TIME-OUT

Nordplusprojektet Time-Out avslutades i och med en träff på Hanaholmen i april 2025. Projektets målgrupp har varit blivande grundskolelärare och lärarutbildare, och syftet att stärka undervisningen om klimat och hållbarhet i grundskolan.

NORDISKT TEXTILVECKA

Som en del i sommarkursverksamheten genomförde vi för fjärde året Nordisk textilvecka. Under veckan hölls sex olika textilkurser med textila tekniker från de olika nordiska länderna. Nytt för 2025 var också en kurs med den estniska textila traditionen. Deltagarna till kurserna kom från flera olika nordiska länder.

SEMINARIUM FÖR FRISTADSFÖRFATTARE

I samarbete med The International Cities of Refuge Network genomfördes för sjätte året i rad ett seminarium riktat till fristadsförfattare, journalister och konstnärer. Det handlar om att skapa en mötesplats för fristadsförfattare och möjlighet till ett professionellt samtal. Under fyra dagar i augusti samlades tolv fristadspersoner från Sverige, Norge och Danmark på Biskops Arnö. Workshopen gästades bland andra av Johanne Fronth Nygren, redaktör och Selma Yonus, poet och journalist, båda från Norge, och av Roza Ghaleh Dar, översättare och författare.

KURA SKYMNING

I samarbete med Föreningen Norden Håbo genomfördes ett Kura Skymning, med högläsning och fika med brasa i Biskopsköket. 10 november läste bibliotekarie

Alfred Arvidsson texter av den norske nobelpristagaren i litteratur Jon Fosse.

NORDISKT BIBLIOTEK

Det nordiska spelar en central roll i biblioteksverksamheten på Biskops-Arnö. Biblioteket förfogar över, och utvidgar fortlöpande, en stor samling av nordisk skönlitteratur. Det finns ett rikt utbud av tidskrifter från de nordiska länderna. En strävan finns också att ha en allt större nordisk bredd på författarsamtalen. Bibliotekarie Alfred Arvidsson skriver regelbundet om nordisk litteratur för Föreningen Nordens nyhetsbrev Utblick Norden.

NÅGRA KORTA NEDSLAG

- I mars var rektor Mats Lundborg inbjuden till norska ambassaden, då en ny bok om Voksenåsen presenterades.
- I samband med Islands presidents statsbesök i Sverige i början av maj var rektor Mats Lundborg och bibliotekarie Alfred Arvidsson inbjudna till mottagning.
- I september deltog rektor på det nordiska litteraturpolitiska toppmötet i Göteborg.
- Ellen Fiske, lärare på dokumentärfilmkursen, deltog på dokumentärfilmfestivalen Nordiskt Panorama i Malmö i slutet av september.
- Under 2025 har Biskops Arnö haft 13 nordiska deltagare på vår- och hösttermin, på de långa folkhögskolekurserna.

Föreningen Norden är huvudman för Stiftelsen Nordens Biskops Arnö, som bedriver Nordens Folkhögskola, Nordens Fotoskola och nordisk verksamhet.

Ordföranden har ordet

ETT MÄRKLIGT ÅR har nått slutet och det har onekligen varit utmaningar i omvärlden. USA:s president har gjort vad han kan för att kasta om världsordningen, och vi är många - inte minst i Norden - som har reagerat och reflekterat kring detta. Det oroliga läget i världen gör vårt nordiska samarbete ännu viktigare.

Nordiska ministerrådets tre strategiska prioriteringar i Vision 2030: ett grönt Norden, ett konkurrenskraftigt Norden

och ett socialt hållbart Norden möjliggör att vi kan bli ännu bättre på att samarbeta över landsgränserna kring frågor som berör våra medlemmar och invånarna i Norden. Ett konkret exempel, som vi lyfte i en debattartikel under hösten, är behoven av att avlägsna gränshinder för att underlätta mobiliteten i hela Norden.

FÖRBUNDSSTYRELSEN HAR TILLSAMMANS med kansliet fortsatt arbeta med vår framtidsstrategi inför fullmäktigemötet 2026. Det har genomförts regionala dialogmöten på fem platser runtom i landet, för att fånga upp medlemmar och förtroendevaldas idéer och förslag kring en framtida strategi.

Under året har Föreningen Norden i Sverige haft ordförandeskapet i Föreningarna Nordens Förbund (FNF), samarbetsorganet för de olika Nordenföreningarna runt om i regionen. I samband med Nordiska rådets session i Sveriges riksdag i slutet av oktober hade FNF generalförsamling i Stockholm. Ett lyckat möte där vi bland annat enades kring tre politiska prioriteringar att driva gemensamt: gemensamt nordiskt elektronisk ID, stöd till public service och språkfrågan. Vi deltog också i ett möte med de nordiska samarbetsministrarna, där vi lyfte flera viktiga frågor, bland

annat om de självstyrande områdenas behov av ökade rättigheter, revideringen av Helsingforsavtalet och gränshinder. Vi i Föreningen Norden i Sverige har en mycket bra dialog och samarbete med Nordiska rådets svenska delegation.

FÖR ATT EN förening ska kunna utvecklas och blomstra behöver den engagerade medlemmar. Under hösten genomfördes en medlemsrekryteringskampanj där Föreningen Norden syntes lite mer än vanligt på gator och torg från norr till söder. Kampanjen resulterade i en hel del nya medlemmar. Det är glädjande att vi ser en positiv medlemsutveckling i flera delar av landet, men det är fortfarande en nedåtgående trend på totalen. Tillsammans behöver vi som förening ta krafttag för att vända medlemsutvecklingen. Vi behöver locka fler att bli medlemmar i vår fina förening, för att behålla energin i engagemanget och stärka intresset för de aktuella nordiska frågorna.

GENERALSEKRETERARE JOSEFIN CARLRING lämnar i början av 2026 sitt uppdrag på föreningen. Jag och förbundsstyrelsen vill tacka Josefin för ett utmärkt jobb i att både stärka och utveckla vårt kansli, vår organisation och vår verksamhetsidé in en ny tid med förändrade förutsättningar.

På årets sista dag tog styrelsen beslut om att anställa Staffan Forssell som ny generalsekreterare. Styrelsen ser fram emot att arbeta tillsammans med Staffan som påbörjar sitt uppdrag under våren 2026.

Slutligen vill jag rikta ett stort tack till alla fina medlemmar, förtroendevalda och personal för det gångna verksamhetsåret. Jag ser fram emot 2026 med gott humör, och det ska bli riktigt trevligt att samlas igen till ett nytt fullmäktige på Biskops Arnö i juni. ■

Pyry Niemi
Ordförande Föreningen Norden

FÖRBUNDSSTYRELSEN 2025

Pyry Niemi, ordförande, Spånga, Anette Mjöberg, vice ordförande, Lund, Berit Öström, Pajala, Sven-Olov Edvinsson, Kasamark, Umeå, Ella Turta, Helsingfors, Anna Sofie Liebst, Stockholm, Lena Liljenhed Ekman, Göteborg, Elsie Hellström, Strömstad, Oliwer Karlsson, Stockholm. Adjungerade: Mats Lundborg, rektor för Nordens Folkhögskola Biskops Arnö, Milena Axklo, personalrepresentant, Sven-Anders Svensson, föreningsrevisor.

Ett öppet, demokratiskt,
samverkande och hållbart
Norden som utvecklas för
framtiden – av oss
tillsammans.

Föreningen Nordens vision